

Утвърждавам:

Мартин Георгиев

*Ръководител на Управляващия орган на
Програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027 г. и
директор на дирекция „Координация на програми и проекти“ в
Министерството на транспорта и съобщенията*

НАСОКИ

по

приоритет 3 „Подобряване на интермодалността, иновации, модернизирани системи за управление на трафика, подобряване на сигурността и безопасността на транспорта“ на Програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027 г. за:

Процедура № 2021BG16FFPR001-3.001 „Подобряване на интермодалността, иновации, модернизирани системи за управление на трафика, подобряване на сигурността и безопасността на транспорта“

<i>Инвестираме във Вашето бъдеще</i> ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ КОХЕЗИОНЕН ФОНД	Дирекция „Координация на програми и проекти“ Управляващия орган на Програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027 г. Версия 1.0 от август 2023 г.	www.eufunds.bg

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ
за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ
по Процедура № 2021BG16FFPR001-3.001 „Подобряване на интермодалността,
**иновации, модернизиранни системи за управление на трафика,
подобряване на сигурността и безопасността на транспорта**“
по приоритет 3 на Програма „Транспортна свързаност” 2021-2027 г.

<i>Инвестираме във Вашето бъдеще</i> ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ КОХЕЗИОНЕН ФОНД	Дирекция „Координация на програми и проекти” Управляващия орган на Програма „Транспортна свързаност” 2021-2027 г. Версия 1.0 от август 2023 г.	www.eufunds.bg

История на промените			
версия	Дата на одобрение	Промяна	стр.
1.0	август 2023 г.	Първоначален документ	

1. Наименование на програмата:.....	5
2. Наименование на приоритета:.....	6
3. Наименование на процедурите:	6
4. Измерения по кодове:	6
5. Териториален обхват:	8
6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:	8
7. Индикатори:	10
8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурите и разпределение по региони:	12
9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:.....	13
10. Процент на съфинансиране:	13
11. Допустими кандидати:	14
12. Допустими партньори (ако е приложимо):	14
13. Дейности, допустими за финансиране:	14
14. Категории разходи, допустими за финансиране:	19
14.1. Условия за допустимост на разходите	19
14.2. Допустими разходи	21
14.3. Недопустими разходи	26
15. Допустими целеви групи (ако е приложимо):	28
16. Приложим режим на държавни помощи (ако е приложимо):	28
16.1. НКЖИ.....	29
16.2. АПИ	29
16.3 . ИАПД.....	29
16.4. ИАМА.....	29
16.5. ДППИ.....	30
16.2.1. Проект „Внедряване на иновативни технологии (високочестотни радарни системи) за осигуряване непрекъснато наблюдение в реално време на основни хидрометеорологични параметри, осигуряващи безопасността на корабите в пристанищата, рейдовете и подходите към пристанищата“	30
16.2.2. Проект „Превенция от наводнение на гр. Лом и терминал Лом чрез реконструкция на Източен кей“	30

16.2.3. Проект „Увеличаване на капацитета, безопасността и ефективността на пристанище Варна за извършване на мултиmodalни операции чрез осигуряване на ново кейово място, разширение и модернизиране на пристанищната инфраструктура“	30
16.2.4. Проект „Изграждане на съоръжения против заливане на терминал Русе-запад при високи води на р. Дунав“	30
16.2.5. Проект „Осигуряване на устойчиво развитие, безопасност и сигурност на мултиmodalните операции по основната и широкообхватна ТЕН-Т мрежа, чрез внедряване на високотехнологични пристанищни съоръжения за безопасно и екологосъобразно извършване (осъществяване) на баластни операции в морските пристанища, и информационна система за контрол“ ³¹	
16.2.6. Проект „Стабилизиране на терминал "Западен кей" в Пристанище Лом“	31
16.2.7. Проект „Рехабилитация на вълнолом в пристанище Бургас“	31
17. Хоризонтални политики:	31
18. Продължителност на процедурите:	32
19. Начин на подаване на проектните предложения	32
19.1 Подготовка на формуляр за кандидатстване	32
19.2 Изисквания за попълване на ФК на проектните предложения:	33
19.3 Изисквания за фазирани проекти	47
19.4 Минимални изисквания за видимост, прозрачност и комуникация	47
19.5 Съпътстващи документи към ФК	49
20. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:	51
20.1 Критерии за оценка на проектните предложения:	51
20.2 Методика за оценяване на проектните предложения:	51
21. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:	54
22. Краен срок за подаване на проектните предложения:	55
23. Адрес за подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения: ..	55
24. Допълнителна информация	55
25. Приложения към Условието за кандидатстване	55

1. Наименование на програмата:

Програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027 (ПТС)

С Решение № 712 от 6 октомври 2020 година за *определяне на структурите, отговорни за управлението, контрола, отчетността, координацията и одита на програмите, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд*⁺,

Кохезионния фонд, Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, фонда за справедлив преход, Европейския фонд за гарантиране на земеделието, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Фонд „Вътрешна сигурност”, Фонд „Убежище и миграция“ и Инструмента за финансово подпомагане на управлението на границите и за визите като част от Фонда за интегрирано управление на границите за програмен период 2021-2027 г., и програмите за сътрудничество, в които република България участва за програмен период 2021–2027 г. Министерския съвет определи дирекция „Координация на програми и проекти” на Министерството на транспорта и съобщенията за **Управляващ орган на Програма „Транспортна свързаност” 2021-2027 г.**

2. Наименование на приоритета:

Номер и наименование на приоритета по ПТС	Специфична цел	Конкретни бенефициенти по ПТС
Приоритет 3 „Подобряване на интермодалността, иновации, модернизирани системи за управление на трафика, подобряване на сигурността и безопасността на транспорта“	- RSO3.1 „Развитие на устойчива на изменението на климата, интелигентна, сигурна, стабилна и интермодална TEN-T“	- НКЖИ - ДППИ - АПИ - ИАППД - ИАМА

3. Наименование на процедурите:

Процедура № 2021BG16FFPR001-3.001 „Подобряване на интермодалността, иновации, модернизирани системи за управление на трафика, подобряване на сигурността и безопасността на транспорта“

4. Измерения по кодове:

Приоритет 3 „Подобряване на интермодалността, иновации, модернизирани системи за управление на трафика, подобряване на сигурността и безопасността на транспорта“	Фонд	Категория региони	Сума (EUR)
091 Реконструирани или модернизирани автомагистрала и пътища — основна мрежа на TEN-T	КФ	НП	10 000 000,00
092 Реконструирани или модернизирани автомагистрала и пътища — широкообхватна мрежа на TEN-T	КФ	НП	5 000 000,00

094. Цифровизация на транспорта: автомобилен транспорт	КФ	НП	7 500 000,00
105. Европейска система за управление на железопътното движение (ERTMS)	КФ	НП	24 320 000,00
108. Мултимодален транспорт (трансевропейска транспортна мрежа)	КФ	НП	17 000 000,00
086 Инфраструктура за алтернативни горива	ЕФРР	Слабо развити	0,00¹
108. Мултимодален транспорт (трансевропейска транспортна мрежа)	ЕФРР	Слабо развити	(209 004 475.00) ² 194 004 475,00³ (15 000 000,00) ⁴
114 Вътрешни водни пътища и пристанища (TEN-T)	ЕФРР	Слабо развити	15 000 000,00
119 Цифровизация на транспорта: други видове транспорт	ЕФРР	Слабо развити	15 000 000,00

Измерение 2- Форма на финансиране, Измерение 3 — Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост, Измерение 7 — Равенство между половете във връзка с ЕСФ+*, ЕФРР, КФ и ФСП

Приоритет и СЦ	Измерение 2- Форма на финансиране	Измерение 3 — Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост	Измерение 7 — Равенство между половете във връзка с ЕСФ+*, ЕФРР, КФ и ФСП	Фонд	Сума в евро

¹ По приоритет 3 УО на ПТС ще обяви самостоятелна процедура за изграждане на инфраструктура за алтернативни горива по направления на РПМ и в пристанищата за обществен транспорт с обща стойност на процедурата 40 млн. евро (ЕС), за което ще бъдат изготвени съответно насоки. В обхвата на настоящата процедура по приоритет 3 не се предвижда да се финансират за изграждане на инфраструктура за алтернативни горива по направления на РПМ и в пристанищата за обществен транспорт и настоящите насоки не са приложими за тях.

² По приоритет 3 общата стойност на измерение 1 – Област на интервенция 108. Мултимодален транспорт (трансевропейска транспортна мрежа) е 209 004 475.00 (ЕС). Предвидено описаните допустими дейности по приоритет 3 по т. 13 от настоящите насоки да се финансират на стойност 194 004 475,00 (ЕС). По приоритет 3 УО на ПТС ще обяви самостоятелна процедура - грантова схема с интензитет до 50% за подпомагане на интермодални оператори, включително развитие на съществуващи с обща стойност на процедурата 15 млн. евро (ЕС)

³ По настоящата процедура по приоритет 3 за измерение 1 – Област на интервенция 108. Мултимодален транспорт (трансевропейска транспортна мрежа) е предвидено описаните допустими дейности по приоритет 3 по т. 13 от настоящите насоки да се финансират на стойност 194 004 475,00 (ЕС).

⁴ По приоритет 3 УО на ПТС ще обяви самостоятелна процедура - грантова схема с интензитет до 50% за подпомагане на интермодални оператори, включително развитие на съществуващи с обща стойност на процедурата 15 млн. евро (ЕС), за което ще бъдат изготвени съответно насоки. В обхвата на настоящата процедура по приоритет 3 не се предвижда да се финансират дейности за подпомагане на интермодални оператори и настоящите насоки не са приложими за тях.

3 -RSO3.1	01. Безвъзмездни средства	33. Други подходи — Без целеви територии	03. Полово неутрално	КФ	63 820 000,00
				ЕФРР	279 004 475,00 ^{2,3,4}

5. Териториален обхват:

Дейностите по настоящите процедури следва да бъдат изпълнени:

- за финансиране от КФ - на територията на Република България⁵;
- за финансиране от ЕФРР: BG31 Северозападен (Severozapaden), BG32 Северен централен (Severen tsentralen), BG33 Североизточен (Severoiztochen), BG34 Югоизточен (Yugoiztochen) и BG42 Южен централен (Yuzhen tsentralen)⁶

6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:

Идентифицирани са следните цели на политиката (ЦП), за реализацията на които ПТС ще допринесе:

- ЦП 3 „По-добре свързана Европа чрез подобряване на мобилността“ със специфична цел: „Развитие на устойчива на изменението на климата, интелигентна, сигурна, стабилна и интермодална TEN-T“.

- ЦП 2 „По-зелена, нисковъглеродна и устойчива Европа с икономика в преход към нулеви нетни въглеродни емисии чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към него, превенция и управление на риска и устойчива градска мобилност“ със специфична цел: „Насърчаване на устойчива мултимодална градска мобилност като част от прехода към икономика с нулеви нетни въглеродни емисии“.

По ЦП 3 по програмата е формулиран приоритет 3 „Подобряване на интермодалността, иновации, модернизирани системи за управление на трафика, подобряване на сигурността и безопасността на транспорта“;

Приоритетите на ПТС допринасят за реализацията на Зелената сделка, както и на Стратегията за устойчива и интелигентна мобилност на ЕК, която предвижда транспортния сектор да намали значително своите емисии и да стане по-устойчив, както и екологичната мобилност да бъде новия метод за растеж на транспортния сектор. **Предвидените инвестиции насърчават употребата на екологосъобразни видове транспорт и алтернативни горива, подобряват качеството на пътната инфраструктура и**

⁵ Съгласно ПРИЛОЖЕНИЕ IV Списък на държавите членки, подпомагани от Кохезионния фонд на РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2021/1130 НА КОМИСИЯТА от 5 юли 2021 година за определяне на списъка на регионите, които отговарят на условията за финансиране по Европейския фонд за регионално развитие и Европейския социален фонд плюс, и на държавите членки, които отговарят на условията за финансиране по Кохезионния фонд за периода 2021—2027 г.

⁶ Съгласно Приложение I „Региони, които отговарят на условията за финансиране от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) в категорията на по-слабо развитите региони NUTS 2021“ на РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2021/1130 НА КОМИСИЯТА от 5 юли 2021 година

допринасят за намаляване на вредното въздействие върху околната среда на транспорта. Една от основните задачи, дефинирани в стратегията е навременното завършване на TEN-T мрежата и цифровата трансформация. За изпълнението ѝ ще допринесат предвидените инвестиции по ПТС за развитие на TEN-T мрежата на територията на страната и за внедряване и последващо развитие на интелигентни транспортни системи във видовете транспорт.

ПТС ще допринесе и за постигане на стратегическите цели на националната транспортна политика, дефинирани в „Интегрирана транспортна стратегия в периода до 2030 г.“, а именно „Повишаване на ефективността и конкурентноспособността на транспортния сектор“, „Подобряване на транспортната свързаност и достъпност“ и „Ограничаване на отрицателните ефекти от развитие на транспортния сектор“.

Посредством приоритет 3 ще се осигури още развитието на **интелигентни транспортни системи и внедряването на иновативни решения за стабилна, интелигентна, сигурна и интермодална TEN-T**, в съответствие с целите на националната транспортна политика, Стратегията за устойчива и интелигентна мобилност на ЕС и препоръките на Европейския съвет. С постепенното завършване на TEN-T се очаква по-добра интеграция на националната транспортна мрежа в тази на ЕС и подобряване на връзките със съседните страни. Интервенциите са за пътните участъци между някои от най-големите градове в страната, в които НПКАВ идентифицира транспорта като замърсител на въздуха.

Инвестициите по приоритет 3 ще допринесат за развитие и разширение на вътрешно водни и морски пристанища за обществен транспорт за извършване на мултимодални операции, модернизация и развитие на терминали и пристанищни съоръжения за комбиниран транспорт, както и развитие на железопътните възли Горна Оряховица, Русе и Варна. С развитието и разширението на пристанищните съоръжения ще се създадат **необходимите условия и предпоставки за извършване на мултимодални операции**. Изграждането на връзки между пътническите железопътни гари и летищата на Бургас и Пловдив по приоритет 4, както и развитието на железопътните възли в Горна Оряховица, Русе и Варна по приоритет 3 ще улесни пътниците при ползване на комбиниран транспорт, ще съкрати значително времето за придвижване между гарите и летищата и ще създаде условия за увеличаване на пътничкопотока и за подобряване на условията и комфорта при пътуване. **Ще бъде повишена степента на използване на обществения транспорт. Това ще доведе до намаляване на задръстванията, нивата на шум и замърсяване, както и на пътно-транспортните произшествия. Реализацията ще има положителен ефект върху околната среда и климата, който се изразява основно в намаляване на вредните емисии при редуциране употребата на автомобилния транспорт в тези градове.** Така ще бъдат създадени възможности за постигане и на устойчива мултимодална градска мобилност на базата на плановете за устойчива градска мобилност.

Изменението на климата би могло да има значителни икономически и социални последици и неблагоприятни въздействия, включително за транспорта. **Подобрените технически и експлоатационни параметри на транспортната инфраструктура, водещи до оптимизиране на трафика и намаляване на задръстванията, както и насърчаването на употребата на екологосъобразни видове транспорт, включително чрез изграждането на зарядна инфраструктура за алтернативни горива, в съответствие с Интегрирания**

план в областта на енергетиката и климата, допринасят за намаляване на отделяните вредни емисии.

Изпълнението на ПТС ще има конкретен принос по политиката за изменение на климата основно чрез увеличаване дела на железопътния транспорт, модернизация на пътната инфраструктура за осигуряване оптимални скорости на движение при оптимален режим на автомобилните двигатели и създаването на необходимите предпоставки за употребата на алтернативни горива в транспорта. Включени са мерки за адаптиране срещу значимите климатични рискове като наводнения, свлачища и др., в съответствие с Националната стратегия за адаптация към изменението на климата, осигуряващи устойчивост на обектите.

Предвидените инвестиции допринасят за постигане на **устойчиво развита транспортна система** и създават необходимите предпоставки за **подобряване на мобилността на хора и стоки**, което ще насърчи развитието на вътрешния пазар и конкурентноспособността на Общността, териториалното, икономическо и социално сближаване и опазването на околната среда.

Средствата от ЕФРР и КФ по ПТС и националното съ-финансиране, отпускани под формата на безвъзмездна финансова помощ, ще подпомогнат действията на ЕС за постигането на цел „Инвестиции за растеж и работни места в държавите членки и в регионите“. Приблизително 40 % от средствата са заделени за инвестиции в северна България. Инвестициите за развитие на жп инфраструктурата са концентрирани основно по протежение на участъка на коридор ОИС, преминаващ хоризонтално през средата на страната. Мащабна инвестиция в южна България е проектът за завършване на АМ Струма.

7. Индикатори:

Приоритет 3 „Подобряване на интермодалността, иновации, модернизирани системи за управление на трафика, подобряване на сигурността и безопасността на транспорта“:

Процедура № 2021BG16FFPR001-3.001 „Подобряване на интермодалността, иновации, модернизирани системи за управление на трафика, подобряване на сигурността и безопасността на транспорта“

№	Показател за крайния продукт	Мерна единица	Междинна цел (2024 г.)	Целева стойност (2029 г.)	Фонд	Категория региони
RCO53	Нови или модернизирани железопътни гари и спирки	станции и спирки	0,00	11,00	КФ	НП
RCO108	Дължина на пътищата с нови или модернизирани системи за управление на трафика — трансевропейска транспортна мрежа	km	0,00	143,50	КФ	НП

RCO109	Дължина на железопътните линии в експлоатация, оборудвани с Европейската система за управление на железопътното движение — трансевропейска транспортна мрежа	km	0,00	240,00	КФ	НП
11	Брой проекти в изпълнение	Брой	0,00	5,00	КФ	НП
13	Дължина на пътищата с реализирани мерки за пътна безопасност по ПТС	км	0,00	11,40	КФ	НП
1	Брой развити жп възли	брой	0,00	3,00	ЕФРР	По-слабо развити региони
2	Брой пристанища, получили подкрепа	брой	0,00	3,00	ЕФРР	По-слабо развити региони
3	Доставени мултифункционални плавателни съдове	брой	0,00	2,00	ЕФРР	По-слабо развити региони
11	Брой проекти в изпълнение	Брой	3,00	11,00	ЕФРР	По-слабо развити региони
№	Показател за резултатите	Мерна единица	Базова стойност	Целева стойност (2029 г.)	Фонд	Категория регион
4	Минимален брой отстранени black spots по програмата	брой	0,00	11,00	КФ	НП
11	Дял на реконструирани интермодални ж.п. гари по коридор Ориент/ Източно средиземноморски участък София-Перник-Радомир (региони в преход)	%	7,14	57,14	КФ	НП
16	Степен на внедряване на ERTMS по основната TEN-T мрежа на територията на страната	%	12,47	50,16	КФ	НП

12	Дял на реконструирани интермодални ж.п. възли по TEN-T мрежата (слабо развити региони)	%	0,00	42,85	ЕФРР	По-слабо развити региони
14	Брой ползватели на новоизградена/модернизирана пристанищна инфраструктура	Брой	2 730,00	3 003,00	ЕФРР	По-слабо развити региони

В т. „Индикатори“ от Формуляра за кандидатстване конкретния бенефициент следва да попълни данни за базова и целева стойност по приложимите от горепосочените индикатори. Във Формуляра за кандидатстване конкретният бенефициент трябва да включи тези индикатори, които отговарят на предвидените дейности, с посочени целеви стойности съгласно периода на изпълнение на проекта.

8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурите и разпределение по региони:

Приоритет	Фонд	Финансово участие на Съюза (евро)	Национално участие (евро)	Общо (евро)	Процент на съфинансиране
3		279 004 475,00	49 236 084,00	328 240 559,00	84,9999999543%⁷
3.1	ЕФРР	224 004 475,00 ⁸	39 530 201,61	263 534 676,61	84,9999999550% ⁸
3.2	КФ	63 820 000,00	11 262 353,00	75 082 353,00	84,9999999334% ⁸

Процедура	Фонд	Финансово участие на Съюза (лева)	Национално участие (лева)	Общо (лева)
	Процедура № 2021 BG16FFPR001-3.001	ЕФРР	438 114 672,34	77 314 354,22
	КФ	124 821 070,60	22 027 247,87	146 848 318,47
	Общо	562 935 742,94	99 341 602,09	662 277 345,03

⁷ Процентът е съгласно таблица 11 „Общо бюджетни кредити по фондове и национално съфинансиране“ за приоритет 3 и представлява точния процент в резултат на делението на финансовото участие на Съюза към общото. При изчисляване по всеки проект разпределението на европейското и националното участие ще се правят при следните стойности 85% и 15%.

⁸ По настоящата процедура по приоритет 3

9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:

По настоящата процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, няма изискване за **минимален размер** на безвъзмездната финансова помощ, който да бъде заявен.

Максималният размер е до съответната стойност по измерение 1 - Област на интервенция, която съответства на дейностите по проекта и не повече от общия бюджет на процедурата.

10. Процент на съфинансиране:

Интензитетът на безвъзмездната финансова помощ е 100% от допустимите разходи за проекти в режим „непомощ“.

Интензитетът на безвъзмездната финансова помощ на проектите на Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“, за които се предвижда предоставянето на държавна помощ в съответствие с Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 (ОРГО) съгласно:

- **чл. 56б Помощи за морски пристанища, параграф 5**, интензитетът на помощта за всяка инвестиция по параграф 2, буква а) *инвестиции за изграждане, замяна или модернизиране на пристанищни инфраструктури* не надвишава:
 - а) 100 % от допустимите разходи, когато всички допустими разходи на проекта са до 22 милиона евро;
 - б) 80 % от допустимите разходи, когато всички допустими разходи на проекта са над 22 милиона евро и до 55 милиона евро;
 - в) 60 % от допустимите разходи, когато всички допустими разходи на проекта са над 55 милиона евро и до размера, предвиден в член 4, параграф 1, буква дд), който гласи: *„за помощи за морски пристанища: допустими разходи от 143 милиона евро на проект (или 165 милиона евро на проект в морско пристанище, включено в работния план за коридор на основната мрежа, както е посочено в член 47 от Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета; що се отнася до драгирането, проектът се определя като всички драгираня, извършени през една календарна година;“*.

Интензитетът на помощта не надхвърля 100 % от допустимите разходи, определени в параграф 2, букви б) *инвестиции за изграждане, замяна или модернизиране на инфраструктури за достъп* и в) *драгиране* до размера, предвиден в член 4, параграф 1, буква дд).

Интензитетите на помощта, определени в параграф 5, първа алинея, букви б) и в), могат да бъдат увеличени с 10 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква в) от Договора.

- **чл. 56в Помощи за вътрешни пристанища, параграф 5** интензитетът на помощта не надхвърля 100 % от допустимите разходи до размера, предвиден в член 4, параграф 1, буква ее), който гласи: *„за помощи за вътрешни пристанища: допустими разходи*

от 44 милиона евро на проект (или (55 милиона евро на проект във вътрешно пристанище, включено в работния план за коридор на основната мрежа, както е посочено в член 47 от Регламент (ЕС) № 1315/2013); що се отнася до драгирането, проектът се определя като всички драгираня, извършени през една календарна година“

Съгласно чл. 56б, пар. 4 и 56в, пар. 4 от Регламент (ЕС) № 651/2014 *Размерът на помощта не надхвърля разликата между допустимите разходи и оперативната печалба от инвестицията или драгиране. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предварително въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства.“.*

11. Допустими кандидати:

Допустими кандидати по процедурите по смисъла на чл. 25, ал. 1, т. 2 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) са:

Номер и наименование на процедурата по ПТС	Конкретни бенефициенти по процедурата	Фонд
Приоритет 3 „Подобряване на интермодалността, иновации, модернизирани системи за управление на трафика, подобряване на сигурността и безопасността на транспорта“		
<i>Процедура № 2021BG16FFPR001-3.001 „Подобряване на интермодалността, иновации, модернизирани системи за управление на трафика, подобряване на сигурността и безопасността на транспорта“</i>	- НКЖИ - ДППИ - ИАППД - ИАМА - АПИ	КФ ЕФРР

Кандидатът следва да разполага с необходимия административен, финансов и оперативен капацитет, който да гарантира успешното изпълнение на дейностите, заложен в съответните проекти.

12. Допустими партньори (ако е приложимо):

Неприложимо

13. Дейности, допустими за финансиране:

За да бъдат допустими дейностите, трябва да отговарят на следните условия:

- да са в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1060;
- да съответстват на предвиденото в програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027 г., да гарантират постигането на целите на настоящите процедури и да осигуряват ефективен принос за постигането на целите на Програмата;

- да са извършени от допустим бенефициент и да са изплатени в рамките на общата продължителност на операцията;

- да са в съответствие с хоризонталните принципи, съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060;

- да съответстват на изискванията на европейското и националното законодателство в сферата на обществените поръчки при спазване на принципите на прозрачност, пропорционалност, равно третиране и недискриминация при осигурена конкуренция на най-широка основа;

- да се реализират в рамките на наличния бюджет и да имат ясни и реалистични количествени резултати;

- да са в съответствие с политиката на Съюза в областта на околната среда, съгласно член 11 и член 191, параграф 1 от ДФЕС, като се отчитат целите на ООН за устойчиво развитие, Парижкото споразумение и условията по Регламент (ЕС) 2020/852, свързани със зачитането на принципа за ненанасяне на значителни вреди, така че да не се засяга в значителна степен постигането както на екологичната, така и на социалната цел.

Обхватът на подкрепата от **ЕФРР** съгласно член 5 на Регламент 2021/1058:

1. инвестиции в инфраструктура;
2. дейности за приложни научни изследвания и иновации, включително индустриални научни изследвания, експериментална развойна дейност и проучвания за осъществимост;
3. инвестиции в достъпа до услуги;
4. производствени инвестиции в МСП и инвестиции, насочени към запазване на съществуващите работни места и създаване на нови работни места;
5. оборудване, софтуер и нематериални активи;
6. изграждане на мрежи, сътрудничество, обмен на опит и дейности, включващи иновационни клъстери, включително между предприятия, научноизследователски организации и публични органи;
7. информация, комуникация и проучвания; и
8. техническа помощ.

Кохезионният фонд подкрепя следните дейности съгласно член 6 на Регламент 2021/1058:

1. инвестиции в областта на околната среда, включително инвестиции, свързани с устойчивото развитие и енергетиката, които предполагат ползи за околната среда, с особен акцент върху енергията от възобновяеми източници;
2. инвестиции в ТЕН-Т;
3. техническа помощ;
4. информация, комуникация и проучвания.

Приоритет 3: допустими дейности по КФ: изграждане и реконструкция на гарови комплекси по протежение на главните железопътни линии, развитие на информационни системи в транспорта, надграждащи съществуващите системи и системите в процес на изграждане, модернизация и изграждане на съоръжения за повишаване на безопасността на транспорта, мерки за техническа помощ за подготовката/завършване на подготовката на проектите с бенефициенти НКЖИ, ДППИ, ИАППД, АПИ, ИАМА.

За подобряване на интермодалността ще допринесат и проектите за изграждането и реконструкцията на гаровите комплекси чрез връзка на гаровите комплекси с другите видове транспорт (метро/ автобусен/ въздушен), както и чрез комуникационни решения за транспортните и пешеходни връзки на гаровите комплекси. Необходимо е привеждане на гарите в съответствие с изискванията на нормативната уредба за изграждане на достъпна среда в урбанизираните територии. Предвидени са и мерки за повишаване енергийната ефективност на обществените пространства, въвеждане на интелигентни модерни системи за управление на пасивни и активни системи за отопление, климатизация, осветление, информация и др.

Планираните инвестиции са основно по направленията на коридор ОИС, като в тях са включени ключови гари, които осигуряват комбиниран транспорт по направленията София-Перник-Радомир и София-Драгоман.

За изпълнение на тези дейности се предвижда в рамките на този приоритет да бъдат финансирани инвестиционни проекти за:

- модернизация на ключови жп гари по жп линията **София-Перник-Радомир**;
- модернизация на ключови жп гари и изграждане на нови по жп линията София – сръбска граница.
- С последващото развитие на информационните системи в транспорта ще се повиши сигурността и безопасността на движението. Изграждането на съвременни системи за управление на железопътното движение обхващат дейности, свързани с всички етапи на управление на движението на всички влакове – дългосрочно планиране, краткосрочно планиране, диспечерско регулиране, оперативно отчитане, статистическа отчетност, изчисляване на инфраструктурни такси, подготвяне на данни за анализ, връзка с телематичните системи за товарни и пътнически превози и др. Необходимо е да се осигури оборудването със съвременни осигурителни системи. Предвижда се изграждането на ERTMS (ниво 2) и ETCS, извън обхвата на проектите за развитие на железопътната инфраструктура по приоритет 1 и Плана за възстановяване и устойчивост, както и внедряването на автоматични прелезни устройства на ключови прелези с концентрация на инциденти, с оглед повишаване на безопасността. Планираните проекти за внедряване на ERTMS и ETCS са извън обхвата на предвидените проекти за жп инфраструктура по приоритет 1.

Такива проекти са планирани за жп линии София-Мездра-Горна Оряховица-Каспичан-Синдел, Елин Пелин-Септември, Радомир-Кулата. Необходимо е също така да се осигури модернизация и въвеждане на SCADA в 4 бр. тягови подстанции: Видин, Бойчиновци, Брусарци, Димово.

Планирани са мерки за пътна безопасност по TEN-T мрежата. Усилията ще бъдат насочени както към осигуряване на добри условия за движение чрез подобряване на съществуващата инфраструктура, така и към надграждане на елементите, определящи пътната безопасност. За безопасността на автомобилното движение е необходимо да се предприемат мерки за подобряване на ефективността на наблюдението и контрола върху участниците в движението, установяване на автоматични устройства за контрол на режима на наблюдение на скоростта, модернизация на информационните системи, гарантиращи сигурност и безопасност, реконструкция и подобряване на организацията на движението. Следва да продължи развитието и надграждането на информационни системи за управление на автомобилния трафик по републиканската пътна мрежа. Ще бъде извършвана оценка и мониторинг на показателите за безопасност на пътната инфраструктура по пътища от „основната“ и „широкообхватната“ TEN-T мрежа. Ще бъдат финансирани строително-монтажни работи, свързани с физическо разделяне на транспортните потоци; подобряване на пътната маркировка и пътните знаци и др. Мерки за пътна безопасност са предвидени за следните участъци:

- Републикански път I-5 в участъка от км 89+000 до км 97+000;
- Републикански път I-5 в участъка от км 222+000 до км 222+600;
- Кръстовище на републикански път I-5 Русе – Стара Загора при км 183 + 774 с републикански път III-5601 Шипка – Дунавци и общински път за с. Шипка;
- Кръстовище на републикански път I-5 Русе - Велико Търново при км 59 + 103 с републикански път I-3 Гара Бяла – Плевен;
- Кръстовище на път I-5 „Дряново-Габрово” с път III-5004”/ Дряново-Габрово/-Рязковци-/Габрово/-I-5/” при км 142+599/вдясно/;
- Републикански път I-1 (Е-79) - участък № 1 от км 42+600 до км 42+900; участък № 2 от км 52+600 до км 53+100; участък № 3 от км 57+400 до км 57+700;
- Републикански път II-55 - участък от км 17+700 до км 18+100; участък от км 31+000 до км 31+800; участък от км 33+900 до км 34+100.

При наличието на свободни средства, ще бъдат включени и допълнителни участъци, които ще бъдат идентифицирани на последващ етап.

Приоритет 3: допустими дейности по ЕФРР: модернизация на терминали и пристанищни съоръжения за натоварване и претоварване, реконструкция на пристанища за обществен транспорт, електрификация и внедряване на сигнализация и телекомуникации, развитие на жп възли, доставка на мултифункционални плавателни съдове, мерки за ТП за проектите с бенефициенти НКЖИ, ДППИ, ИАППД, АПИ, ИАМА.

Предвижда се развитие на жп възел Горна Оряховица, жп възел Русе и жп възел Варна. Дейностите включват модернизация на железен път, КМ, МКЦ и др. Включването им в ПТС е обусловено от спецификата на жп инфраструктурата и факта, че различни главни линии (от TEN-T и националната мрежа) се пресичат, преминават или завършват в тях.

Ще бъдат доставени мултифункционални плавателни съдове и съоръжения, чрез които ще се допринесе за подобряване на условията за корабоплаване по р. Дунав и ще се предоставят необходимите данни и информация за адекватна намеса в периоди на ниски води за обезпечаване на необходимите за корабоплаването дълбочини, както и за подобряване на навигационно-пътевата обстановка, респ. повишаване на безопасността в реката. Предвижда се доставка на оборудване и надграждане на системи за повишено качество на информацията.

РБ отговаря за поддържането на бреговете знаци и съоръжения по десния бряг на реката с дължина 471 км и с около хиляда брегови знаци, които се нуждаят от редовна поддръжка. Долен Дунав е свободно течащ участък, където се появяват много плитки участъци през периода на ниски води. Явлението е очаквано предвид влиянието на климатичните промени върху речната система. Очаква се периодът на маловодие да се удължи и да окаже още по-негативно въздействие върху корабоплаването. Едно от решенията за намаляване на това негативно въздействие е драгирането на речното корито. Доставено е оборудване по ОПТТИ за осигуряване дълбочината и ширината на навигационния канал. Често обаче тесните места се появяват едновременно на десетки километри едно от друго. За да се реагира навреме, е необходима самоходна смукателна драга. Това ще предотврати задръстванията, ще намали времето за пътуване и ще подобри безопасността на корабоплаването при ниски води.

С доставката на многоцелеви аварийно-спасителни и патрулни кораби и специализирано оборудване, както и с изграждането на интегрирана информационна система за координиране и управление в реално време на операции при бедствия и аварии ще се допринесе за безопасността и сигурността в морските пространства на РБ, както и ще се реагира при инциденти /търсене и спасяване, пожари, нефтени разливи, замърсявания/. Ще бъде изграден брегови център за общ контрол над корабоплаването по спазване на международните правила за предпазване от сблъскване на море COLREG, за задължителните докладвания към корабите, както и за предотвратяване на замърсяване. Проектите за българска морска система за търсене и спасяване и за придобиване на специализиран многофункционален спасителен кораб допринасят за безопасността на морския транспорт при аварии и за намаляване на вредното въздействие върху околната среда и зоните от НАТУРА при аварийни операции. Проектът за информационна система за безопасност и устойчивост на морския транспорт допринася за превенция от замърсяване на морската среда и за безопасността чрез упражняване на общ контрол над корабоплаването в морските пространства на РБ.

Проектите за подобряване на корабоплаването допринасят за целите на Общата морска програма за Черно море посредством насърчаване на устойчивото и безопасно корабоплаване, интелигентната свързаност и дигитализация.

Всички предвидени проекти по ПТС съответстват на принципа „за ненанасяне на значителни вреди“ по смисъла на чл. 17 от Регламент (ЕС) 2020/852. Видовете действия са оценени като съвместими съгласно техническите насоки на Механизма за възстановяване и устойчивост /RRF DNSH/.

За всеки проект конкретният бенефициент подава Формуляр за кандидатстване, с приложени към него приложими документи, посочени в т. 21 от настоящите Условия за кандидатстване.

Периодът за извършване на разходите за проектите е съгласно графикът им за изпълнение, но не по-късно от 31.12.2029 г.

ВАЖНО: При осъществяването на дейностите в областта на електронното управление и използването на информационните и комуникационните технологии конкретният бенефициент следва да предвиди при възлагането на обществени поръчки осигуряването на съответствие на предвидените технически задания и спецификации с изискванията на чл. 38 от Наредбата за спазване на общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги.

В случай на изменение на ПТС, при което са настъпили промени в допустимите дейности, изменението се прилага в настоящите насоки от датата на одобрението на програмата от ЕК.

ВАЖНО: Кандидатът няма право да подава Формуляр за кандидатстване за операции, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма.

14. Категории разходи, допустими за финансиране:

Допустимостта на разходите се определя въз основа на националните правила, освен в случаите, в които са определени специални правила във или въз основа на Регламент 2021/1060 или Регламент 2021/1058.

14.1. Условия за допустимост на разходите

Допустимите разходи следва да са извършени законосъобразно и не трябва да противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика, Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд, Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012), Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление, съответната поднормативна уредба, уреждаща на национални правила за допустимост на разходите и настоящите Условия за кандидатстване.

Съгласно чл. 63 на Регламент 2021/1060 относно допустимостта на разходите:

1. Разходите са допустими за получаване на принос от фондовете, ако те са направени от бенефициент и са изплатени за изпълнение на операции между датата на представяне на програмата на Комисията или 1 януари 2021 г., като се взема по-ранната от двете дати, и 31 декември 2029 г.

За разходи, възстановени съгласно член 53, параграф 1, букви б), в) и е), действията, представляващи основание за възстановяване, трябва да са извършени между датата на

представяне на програмата на Комисията или от 1 януари 2021 г., като се взема по-ранната от двете дати, и 31 декември 2029 г.

2. За ЕФРР разходите, свързани с операции, обхващащи повече от една категория региони, както е посочено в член 108, параграф 2, в рамките на дадена държава членка, се разпределят между съответните категории региони на пропорционална основа в съответствие с обективни критерии.

3. Цяла операция или част от операция може да се изпълнява извън държава членка, включително извън територията на Съюза, при условие че операцията допринася за целите на програмата.

4. За безвъзмездни средства под формите, посочени в член 53, параграф 1, букви б), в) и г), разходите, които са допустими за получаване на принос от фондовете, са равни на сумите, изчислени в съответствие с член 53, параграф 3.

5. Не се избират за подкрепа от фондовете операции, които са били физически завършени или изцяло изпълнени преди подаването на заявлението за финансиране по програмата, независимо дали са направени всички свързани с тях плащания.

6. Разходи, които станат допустими вследствие на изменение на програмата, са допустими от датата на подаване на съответното искане до Комисията.

7. За ЕФРР и Кохезионния фонд разходите стават допустими вследствие на изменение на програмата, когато към програмата се добави нов вид интервенция, посочена в таблица 1 от приложение I от Регламент 2021/1060.

Когато дадена програма се изменя с цел реакция при природни бедствия, в програмата може да се предвиди, че допустимостта на разходите във връзка с това изменение започва от датата на настъпване на природното бедствие.

8. Една операция може да получава подкрепа от един или няколко фонда или от една или няколко програми и от други инструменти на Съюза. В такива случаи разходите, декларирани в заявлението за плащане за един от фондовете, не се декларират за нито една от следните: а) подкрепа от друг фонд или инструмент на Съюза; б) подкрепа от същия фонд по друга програма.

Размерът на разходите, които се вписват в заявлението за плащане на един фонд, може да се изчисли за всеки от фондовете и за съответната програма или програми на пропорционална база в съответствие с документа, в който са определени условията за предоставяне на подкрепата.

При отпускане на безвъзмездна финансова помощ ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“. Те се определят на база изискванията на глава 5, раздел I от ЗУСЕФСУ, разпоредбите на Регламент № 2018/1046, Регламент (ЕС) 2021/1058, Регламент (ЕС) 2021/1060 и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2021 – 2027. Разходите следва да са извършени в съответствие с принципа на доброто финансово управление, съгласно чл. 33 на Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета (Финансовият регламент). При прилагане на опростено отчитане на разходите се спазват разпоредбите на чл. 55 от ЗУСЕФСУ и чл. 53, чл. 54, в), чл. 56 и чл. 94 от Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Европейския парламент.

Съгласно чл. 57, ал. 1 от ЗУСЕФСУ, за да бъдат допустими, разходите трябва да отговарят едновременно на следните условия:

- разходите са за дейности, съответстващи на предвидените в одобрения проект и се
- извършват от допустими бенефициенти по ПТС;
- разходите попадат във включени в документите по чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕФСУ и в одобрения проект категории разходи;
- разходите не надхвърлят праговете за съответната категория в документите по чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕФСУ и в одобрения проект;
- разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги, строителни и монтажни работи и положен труд;
- разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;
- разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
- за направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на приложение XIII от Регламент (ЕС) 2021/1060 и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 82 от Регламент (ЕС) 2021/1060;
- разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи;
- правилата определени в нормативните актове на Министерски съвет по чл. 59, ал. 1 от ЗУСЕФСУ.

14.2. Допустими разходи

За да бъдат допустими разходите по настоящата процедура чрез директно представяне на БФП, трябва да отговарят на условията по т.14.1 от настоящите условия за кандидатстване и на следните условия:

Допустими по настоящата процедура са следните разходи:

1. Разходи, свързани с изпълнението на посочените в т. 13 дейности, допустими за финансиране по съответните приоритети по ПТС.
2. За дейности, определени и извършени под отговорността на управляващ орган на ПТС и съгласно критериите за подбор на операции, одобрени от Комитет за наблюдение на ПТС;
3. Да са извършени от допустим по съответния приоритет на ПТС бенефициент;
4. Категориите разходи да са включени в договора за предоставяне на финансова подкрепа;
5. Изборът на изпълнител за реализираните дейности (СМР, услуги и/или доставки) да е извършен в съответствие с действащото национално и с европейското законодателство за възлагане на обществени поръчки.
6. За тях да е налична адекватна одитна следа, включително да са спазени разпоредбите за наличност на документите по чл. 69, пар. 6 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година и Приложение XIII към него, в съответствие с чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗУСЕФСУ, включително да са спазени изискванията за съхраняване на документите по чл. 82 от Регламент (ЕС) 2021/1060.
7. Да са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
8. Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходо-оправдателни документи.

9. Да са извършени за съфинансирани продукти и услуги, които са реално доставени, съобразно предварително заложените в договора за предоставяне на финансова подкрепа изисквания. Да са действително платени (т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на ДДС), по банков път или в брой, не по-късно от датата на подаване на междинния/финалния отчет по проекта от страна на бенефициента. Разходи, подкрепени с протоколи за прихващане, не се считат за допустими;
10. В случаите, когато обект на финансиране са мерки и операции, попадащи в обхвата на правилата по държавните помощи, допустимостта на разходите е съобразена и с приложимите към помощта правила;
11. Да са извършени в съответствие с принципа на доброто финансово управление в съответствие с чл. 33 на Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година.
12. Разходите са допустими за получаване на принос от фондовете, ако те са направени от бенефициент по ПТС и са изплатени за изпълнение на операции между датата на представяне на програмата на Комисията или 1 януари 2021 г., като се взема по-ранната от двете дати, и 31 декември 2029 г. Разходите следва да бъдат извършени в периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2029 г. и разходооправдателните документи, свързани с изпълнението на допустимите по проекта дейности, следва да бъдат издадени в периода на допустимост на разходите.
13. Да не са финансирани по друг проект, програма или друга финансова схема, финансирана от публични средства на националния или европейския бюджети.
14. Разходи, станали допустими в резултат на изменение в програма, са допустими от датата на подаване на искането за изменение до Комисията.

За ЕФРР, Кохезионния фонд и ФСП разходите стават допустими вследствие на изменение на програмата, когато към програмата се добави нов вид интервенция, посочена в таблица 1 от приложение I от Регламент 2021/1060.

Когато дадена програма се изменя с цел реакция при природни бедствия, в програмата може да се предвиди, че допустимостта на разходите във връзка с това изменение започва от датата на настъпване на природното бедствие.

15. Допустими са разходите по операции, осъществени в програмния район на програмата. При одобрение от управляващия орган на съответната оперативна програма са допустими разходи и по операции, съфинансирани от ЕФРР и КФ, които се осъществяват извън програмния район, но в границите на Европейския съюз, при условие че е изпълнено всяко от следните условия:
 - 15.1. операцията е в полза на програмния район;
 - 15.2. общата сума, разпределена по програмата за операции извън програмния район, не надвишава 15 на сто от подкрепата от ЕФРР или КФ на ниво приоритет;
 - 15.3. комитетът за наблюдение на съответната програма е одобрил съответната операция или съответните видове операции;
 - 15.4. задълженията на органите по програмата във връзка с управлението, контрола и одита по отношение на операцията се изпълняват от органите, които отговарят за програмата, по която операцията получава финансова подкрепа, или те сключват споразумения с органите в района, в който се изпълнява операцията.
 - 15.5. При възстановяване на действително направени и платени допустими разходи максималните размери за всеки отделен вид разход се определят спрямо общите допустими

разходи по операцията. В отделни случаи, когато даден разход е пряко обвързан с друг вид разход, като основа може да се използват общите допустими разходи за съответния вид, с който е обвързан.

16. При възстановяване на действително направени и платени допустими разходи се определят следните максимални размери за определени категории разходи:

16.1. разходи за организация и управление - до 10 на сто от общите допустими разходи по операцията;

16.2. разходи за публичност и визуализация – до 2 на сто от общите допустими разходи за операции, при които размерът на финансовата подкрепа не превишава левовата равностойност на 100 000 евро, и до 1 на сто от общите допустими разходи на всички останали операции;

16.3. разходи за командировъчни пари – съгласно Наредбата за командировките в страната и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина или съответните нормативни актове на друга държава – членка на ЕС, в случаите, когато не е приложимо българското законодателство.

17. Когато изпълнението на операция поражда непреки разходи, те могат да бъдат изчислени като единна ставка по един от следните начини:

17.1. единна ставка в размер до 25 на сто от допустимите преки разходи, при условие че ставката се изчислява въз основа на коректен, справедлив и проверим метод на изчисление или въз основа на метод, прилаган в рамките на национални схеми за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за подобен тип операция и бенефициент;

17.2. единна ставка в размер до 15 на сто от допустимите преки разходи за персонал, без да се изисква да се извършват изчисления за определянето на приложимата ставка;

17.3. единна ставка, прилагана към допустимите преки разходи въз основа на съществуващите методи и съответстващите ставки, приложими в политиките на Европейския съюз за подобен тип операция и бенефициент.

18. Разходи за екипи, отговорни за управление и/или изпълнение на проектите, са допустими, когато:

1. управлението и/или изпълнението се осъществява само от служители на бенефициента;

2. в управлението и/или изпълнението на проекта са включени и външни за бенефициента лица - при необходимост от специфична експертиза и/или липса на достатъчен собствен административен капацитет;

3. управлението и/или изпълнението се осъществява изцяло от външни за бенефициента лица, избрани в съответствие с националното законодателство.

19. Когато безвъзмездна финансова помощ и възстановима помощ се предоставят под формата по чл. 55, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕФСУ, дейностите по изпълнение и/или управление се възлагат, както следва:

1. с длъжностната характеристика на служителя, нает от бенефициента по трудово или служебно правоотношение;

2. дейности, изпълнявани извън установеното работно време и длъжностна характеристика на служителя, се възлагат при следните условия:

а) със заповед на органа по назначаване, съответно на работодателя, на служителя по служебно правоотношение, съответно трудово правоотношение, в държавната администрация, с негово съгласие и срещу възнаграждение са възложени допълнителни задължения във връзка с управлението и/или изпълнението на проект, или

- б) със служителя по трудово правоотношение е сключен трудов договор по реда на чл. 110 от Кодекса на труда във връзка с управлението и/или изпълнението на проект;
3. извън случаите по т. 1 и 2 за дейности по проекта с лицето е сключен договор съгласно правилата по чл. 49, ал. 2 от ЗУСЕФСУ.
- 20. Размерът на часовата ставка на възнаграждение** на служителя за изпълнението на дейности по управление и изпълнение на операции следва да не превишава размера на възнаграждение на часова база, което лицето получава за изпълнение на дейности по основното си служебно или трудово правоотношение. Изчисляване на приложимата часова ставка при определяне на разходите за персонал, свързани с изпълнението на даден проект, като годишните брутни разходи за трудови възнаграждения в счетоводните отчети за последната година се разделят на 1720 часа.
- 21. При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ амортизационните разходи може да бъдат считани за допустими, при условие, че:**
- 21.1.** разходът се отнася за дейности и разходи, допустими за съответната операция;
 - 21.2.** разходите са изчислени в съответствие със Закона за корпоративното подоходно облагане;
 - 21.3.** размерът на разходите е надлежно удостоверен с придружаваща документация, имаща равностойна доказателствена стойност на фактури за допустими разходи;
 - 21.4.** разходите се отнасят изключително за периода на финансова подкрепа на операцията;
 - 21.5.** активите не са закупени дори частично с безвъзмездна финансова помощ.
- 22. Данък върху добавената стойност е допустим** когато ДДС не подлежи на възстановяване съгласно националното законодателство в областта на ДДС;
- 23. Допустими разходи, извършени във връзка с лизингови операции, са единствено лизинговите вноски при спазване на следните изисквания:**
1. лизинговите вноски са дължими и платени до изтичане на срока за изпълнение на операцията, финансирана по оперативната програма;
 2. разходът за лизинговите вноски, както и придобиването на актив посредством лизингов договор се доказва с фактура или със счетоводен документ с еквивалентна доказателствена стойност;
 3. максималната допустима цена е по-ниска от пазарната цена за закупуване на актива.
- 24. Разходите за закупуване на земя и/или придобиване на ограничени вещни права са допустими при спазване на следните условия:**
1. към датата на покупката земята няма вещни и облигационни тежести, които да ограничават свободното ѝ използване за целите на операцията, което се удостоверява с официални документи, издадени от компетентните държавни органи;
 2. продавачът не е закупил земята с публична безвъзмездна помощ дори и частично в периода за последните 10 години преди подаване на проектното предложение;
 3. да има пряка връзка между покупката на земята и/или придобиването на ограничени вещни права и целта на проекта, която трябва да е отразена в договора или в заповедта за предоставяне на финансова подкрепа;

4. да има издаден документ от сертифициран оценител или от съответно упълномощен служебен орган, удостоверяващ, че цената на придобиване не надвишава пазарната стойност.

25. Закупуването на незастроени и застроени земи е допустимо на стойност до 10 на сто от общите допустими разходи за съответната операция. За изоставени земи и за такива, използвани преди това за промишлени цели, които включват сгради, това ограничение се увеличава на 15 на сто. При изключителни и добре обосновани случаи може да се разреши по-висок процент от горепосочените проценти за операции, свързани с опазване на околната среда.

26. Допустими за финансиране са следните разходи, при условие че са пряко свързани с финансираните операции или дейности и са необходими за тяхната подготовка и осъществяване:

1. разходи за **застраховки** на придобитите в резултат на дейността дълготрайни материални активи, ако те са свързани с изискванията, наложени от съответния управляващ орган;

2. разходи за **юридически консултации и нотариални услуги**;

3. разходи за **технически и финансови експертизи**;

4. разходи за **счетоводство**.

27. Разходи за подготовката на инвестиционни проекти, включени в допустимите дейности по съответната приоритетна ос на ПТС;

28. Разходи, свързани с приложението на политиките по околна среда и изменението на климата (доклади за оценка на въздействието върху околната среда, оценка за съвместимост, DNSH, климатична устойчивост, НАТУРА 2000 и т.н.),

29. Разходи за подготовка на формуляр за кандидатстване за финансиране на проекти по ПТС, включително за изготвяне/актуализиране на анализ „Разходи – ползи“, предпроектни, геоложки, археологически, технически проучвания, геодезически заснемания, за проектиране (идейни, технически, работни и др. проекти), за оценка на съответствието на проектите съгласно действащото законодателство и за други необходими анализи и проучвания;

30. Разходи, свързани с набавянето на необходимите разрешителни документи, изискващи се от националното законодателство, технически планове и свързаните с тях такси, дължими на съответните компетентни органи;

31. Разходите за закупуване на земя и/или придобиване на ограничени вещни права и/или на застроени недвижими имоти са допустими, в случай че земята става собственост на държавата или на лице, на което са възложени публични/ публичноправни функции.

32. Разходи за закупуване на дълготрайни материални активи, в т.ч. транспортни средства, при следните условия:

а) закупените активи са необходими за изпълнението и/или управлението на операцията и не са постоянно инсталирани на мястото на изпълнение;

б) след приключването на операцията активите са без остатъчна стойност при прилагане на правилата за изчисляване на амортизации съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане.

33. Непредвидени разходи за инвестиционните проекти, които не могат да надвишават 10 на сто от общата сума на разходите след приспадането на непредвидените разходи.

14.3. Недопустими разходи

Недопустимите разходи включват i) разходите извън периода на допустимост, ii) недопустимите разходи по силата на приложимите правила на ЕС и национални правила и iii) други непредставени за съфинансиране разходи.

Независимо от гореизброените условия за допустимост на разходите, за недопустими ще се считат всички разходи, които са в противоречие с правилата на Европейските фондове за споделено управление (Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика, Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд, Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012), Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление и съответната поднормативна уредба, уреждаща национални правила за допустимост на разходите за средствата от ЕФСУ.

Съгласно член 64 на Регламент 2021/1060 относно недопустимите разходи:

1. Следните разходи не са допустими за получаване на принос от фондовете:

а) лихви по дългове, освен във връзка с безвъзмездни средства, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;

б) покупка на земя на стойност над 10 % от общите допустими разходи за съответната операция; за изоставени земи и за такива, използвани преди това за промишлени цели, които включват сгради, това ограничение се увеличава на 15 %. Буква б) по т.1 не се прилага за операции, свързани с опазването на околната среда.

Съгласно националното законодателство в областта на ДДС - чл.8, на ПМС № 86/2023 г. данък върху добавената стойност (ДДС), когато ДДС подлежи на възстановяване не е допустим за финансиране от ЕФСУ.

Съгласно член 7, на Регламент 2021/1058 „Изключване от обхвата на ЕФРР и Кохезионния фонд“ ЕФРР и Кохезионният фонд не подкрепят:

а) извеждането от експлоатация или изграждането на атомни електроцентрали;

б) инвестиции за постигане на намаляване на емисиите на парникови газове от дейности, посочени в приложение I към Директива 2003/87/ЕО;

в) производството, преработката и продажбата на тютюн и тютюневи изделия;

г) предприятие в затруднено положение, както е определено в член 2, точка 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014, освен ако предоставянето на подкрепа е разрешено по силата на

правила за предоставяне на помощ de minimis или на правила за временна държавна помощ, предназначени за справяне с извънредни обстоятелства;

д) инвестиции в летищна инфраструктура, с изключение на най-отдалечените региони, или в съществуващи регионални летища, както е определено в член 2, точка 153 от Регламент (ЕС) № 651/2014, във всеки от следните случаи:

i) при мерките за смекчаване на въздействието върху околната среда; или

ii) при системи за сигурност, безопасност и управление на въздушното движение, произтичащи от системата за управление на въздушното движение;

е) инвестиции за обезвреждане на отпадъците в депа за отпадъци, с изключение на:

i) най-отдалечените региони, само в надлежно обосновани случаи; или

ii) инвестициите за извеждане от експлоатация, преобразуване или обезопасяване на съществуващи депа, при условие че тези инвестиции не увеличават капацитета им;

ж) инвестиции за увеличаване на капацитета на съоръжения за третиране на остатъчни отпадъци, с изключение на:

i) най-отдалечените региони, само в надлежно обосновани случаи;

ii) инвестициите в технологии за оползотворяване на материали остатъчни отпадъци за целите на търговата икономика;

з) инвестиции, свързани с производството, преработката, транспорта, разпространението, съхранението или изгарянето на изкопаеми горива, с изключение на:

i) замяната на отоплителни системи на твърди изкопаеми горива, а именно въглища, торф, лигнитни въглища, нефтени шисти, с газови отоплителни системи с цел:

—осъвременяване на районните отоплителни и охладителни системи до статуса на „ефективни районни отоплителни и охладителни системи“ съгласно определението в член 2, точка 41 от Директива 2012/27/ЕС;

—модернизиране на инсталациите за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия до статуса на „високоэффективно комбинирано производство на енергия“ съгласно определението в член 2, точка 34 от Директива 2012/27/ЕС;

—инвестиции в котли и отоплителни инсталации, работещи с природен газ, в жилища и сгради, заместващи инсталации, работещи на базата на въглища, торф, лигнитни въглища или нефтени шисти;

ii) инвестиции в разширяването и промяната на предназначението, преобразуването или преоборудването на газопреносни и разпределителни мрежи, при условие че тези инвестиции подготвят мрежите за добавяне в системата на възобновяеми и нисковъглеродни газове, като водород, биометан и синтетичен газ, и позволяват заместването на инсталации за твърди изкопаеми горива;

iii) инвестиции в:

— чисти превозни средства, както е определено в Директива 2009/33/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (22) за обществени цели; и

— превозни средства, въздухоплавателни средства и плавателни съдове, проектирани и конструирани или приспособени за използване от службите за гражданска защита и противопожарните служби.

— разходи за наем на машини, съоръжения и оборудване за постоянно ползване след приключване на проекта;

- Разходи за закупуване на дълготрайни материални активи, в т.ч. транспортни средства, които не отговарят на условията в предишната точка;
- разходи за последваща експлоатация и поддръжка (освен гаранционната поддръжка);
- разходи, надхвърлящи нормативно определени максимални размери, както и разходи, надхвърлящи процентните ограничения и/или максималната стойност за тях, включена в Условията за кандидатстване;
- глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;
- ДДС върху недопустими дейности;
- закупуване на дълготрайни материални активи – втора употреба;
- разходи за финансиране на операции, които към момента на избирането им за финансиране от ЕФСУ са били физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на проектното предложение за финансиране по програмата от страна на бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са направени от бенефициента или не (съгласно чл. 63, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 2021/1060);
- разходи, които вече са финансирани със средства от ЕФСУ или чрез други инструменти на Европейския съюз, както и с други публични средства, различни от тези на бенефициента;
- с цел гарантиране в максимална степен на спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, по процедурата няма да се финансират разходи за:
 - i) дейности и активи, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата;
 - ii) дейности и активи по схемата на ЕС за търговия с емисии, при които прогнозните емисии на парникови газове не са по-ниски от съответните референтни стойности;
 - iii) дейности и активи, свързани със сметища, инсталации за изгаряне на отпадъци и заводи за механично-биологично третиране;
 - iv) дейности и активи, при които дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини вреда на околната среда.

Управляващият орган може да нанесе корекции в проекта във връзка с установени в процеса на оценката недопустими разходи и/или на кандидата се предоставят указания и срок за отстраняване на установените нередовности, непълноти и/или несъответствия.

15. Допустими целеви групи (ако е приложимо):

Неприложимо

16. Приложим режим на държавни помощи (ако е приложимо):

За установяване дали чрез БФП по допустимите дейности по настоящата процедура ще бъде предоставена държавна помощ по ПТС, УО е извършил предварителна проверка за наличие на държавни помощи (ДП).

Допустимите дейности по Приоритет 3 са изграждане и реконструкция на гарови комплекси по протежение на главните железопътни линии, развитие на информационни системи в транспорта, надграждащи съществуващите системи и системите в процес на изграждане, модернизация и изграждане на съоръжения за повишаване на безопасността на транспорта, мерки за техническа помощ за подготовката/завършване на подготовката на

проектите (КФ) и електрификация и внедряване на сигнализация и телекомуникации, развитие на жп възли (ЕФРР) с бенефициенти НКЖИ, ДППИ, ИАПД, АПИ, ИАМА.

Предвижда се финансиране на проекти с бенефициенти **НКЖИ, АПИ, ИАПД, ДППИ по т. 16.2.1 и ИАМА** за осъществяване единствено на дейности с нестопански характер – инвестиции за железопътна и пътна инфраструктура, които представляват публична държавна инфраструктура, информационни системи в транспорта, доставка на плавателни съдове, мерки за безопасността в транспорта и други, свързани с публични функции на държавата и в тях не се извършва икономическа дейност.

Предвижда се финансиране на проекти от т. 16.2.2 до т. 16.2.7 с бенефициент ДППИ по ОРГО. **Подробно описание следва в Приложение № 11 „Приложим режим на минимални/държавни помощи“, неразделна част от т. 16 „Приложим режим на държавни помощи“.**

16.1. НКЖИ

По приоритет 3 с бенефициент **НКЖИ** с приложим режим „непомощ“ – помощ извън обхвата на чл. 107, пар. 1 от ДФЕС се предвижда да се финансират дейности за развитие на жп възли, модернизация на ключови жп гари и изграждане на нови по жп линията; изграждането на ERTMS (ниво 2) и ETCS, извън обхвата на проектите за развитие на железопътната инфраструктура по приоритет 1 и Плана за възстановяване и устойчивост, както и внедряването на автоматични прелезни устройства на ключови прелези с концентрация на инциденти, с оглед повишаване на безопасността за модернизация и въвеждане на SCADA в тягови подстанции.

16.2. АПИ

По приоритет 3 с бенефициент АПИ с приложим режим „непомощ“ се предвижда да се финансират мерки за пътна безопасност по TEN-T мрежата, както и информационни системи за управление на автомобилния трафик по републиканската пътна мрежа, с бенефициент **АПИ** с приложим режим „непомощ“.

16.3. ИАПД

Приоритет 3 допустими дейности: доставка на мултифункционални плавателни съдове самоходна смукателна драга, рехабилитация на съществуваща стара вертикална кейова стена в гр. Русе, мерки за ТП за проектите с бенефициент **ИАПД**. Тези проекти с бенефициент **ИАПД** са с приложим режим „непомощ“.

16.4. ИАМА

По приоритет 3 са допустими следните дейности по ЕФРР: многоцелеви аварийно-спасителни и патрулни кораби и специализирано оборудване, както и с изграждането на интегрирана информационна система за координиране и управление в реално време на операции при бедствия и аварии, мерки за ТП за проектите с бенефициент **ИАМА**. Тези проекти с бенефициент **ИАМА** са с приложим режим „непомощ“.

16.5. ДППИ

Тъй като финансовия ресурс по ПТС е ограничен, ще бъдат одобрени проекти до достигане на наличните ресурси по области на интервенции.

16.2.1. Проект „Внедряване на иновативни технологии (високочестотни радарни системи) за осигуряване непрекъснато наблюдение в реално време на основни хидрометеорологични параметри, осигуряващи безопасността на корабите в пристанищата, рейдовете и подходите към пристанищата“

В рамките на процедурата по приоритет 3 за бенефициентът ДППИ е приложим режим „непомощ“ за проект за внедряване на иновативни технологии, осигуряващи безопасността на корабите в пристанищата, рейдовете и подходите към пристанищата.

16.2.2. Проект „Превенция от наводнение на гр. Лом и терминал Лом чрез реконструкция на Източен кей“

Проектът е в съответствие с правилата за държавните помощи по Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година, последно изменен с Регламент (ЕС) № 2023/1315 за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора и по специално чл. 56в „Помощи за вътрешни пристанища“.

16.2.3. Проект „Увеличаване на капацитета, безопасността и ефективността на пристанище Варна за извършване на мултимодални операции чрез осигуряване на ново кейово място, разширение и модернизиране на пристанищната инфраструктура“

Проектът е в съответствие с правилата за държавните помощи по Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година, последно изменен с Регламент (ЕС) № 2023/1315 за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора и по специално чл. 56б „Помощи за морски пристанища“.

16.2.4. Проект „Изграждане на съоръжения против заливане на терминал Русе-запад при високи води на р. Дунав“

Проектът е в съответствие с правилата за държавните помощи по Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година, последно изменен с Регламент (ЕС) № 2023/1315 за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора и по специално чл. 56в „Помощи за вътрешни пристанища“.

16.2.5. Проект „Осигуряване на устойчиво развитие, безопасност и сигурност на мултимодалните операции по основната и широкообхватна ТЕН-Т мрежа, чрез внедряване на високотехнологични пристанищни съоръжения за безопасно и екологосъобразно извършване (осъществяване) на баластни операции в морските пристанища, и информационна система за контрол“

Проектът е в съответствие с правилата за държавните помощи по Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година, последно изменен с Регламент (ЕС) № 2023/1315 за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора и по специално чл. 56б „Помощи за морски пристанища“.

16.2.6. Проект „Стабилизиране на терминал "Западен кей" в Пристанище Лом“

Проектът е в съответствие с правилата за държавните помощи по Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година, последно изменен с Регламент (ЕС) № 2023/1315 за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора и по специално чл. 56в „Помощи за вътрешни пристанища“.

16.2.7. Проект „Рехабилитация на вълнолом в пристанище Бургас“

Проектът е в съответствие с правилата за държавните помощи по Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година, последно изменен с Регламент (ЕС) № 2023/1315 за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора и по специално чл. 56б „Помощи за морски пристанища“.

17. Хоризонтални политики:

При изпълнение на проекта конкретният бенефициент се задължава да спазва чл. 9 от Регламент 2021/1060 относно следните хоризонтални принципи:

- устойчиво развитие, включително опазване на околната среда, на равенството между мъжете и жените, на равните възможности и недискриминация, включително достъпност за хора с увреждания;
- заложи в Хартата на основните права на Европейския съюз;
- заложи в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания;
- за ненанасяне на значителни вреди по смисъла на Регламент (ЕС) 2020/852.

Кандидатът следва да аргументира (в секция 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Принос на проектното предложение за реализиране на хоризонталните принципи“ и поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, как предложените дейности съответстват и допринасят за реализиране на хоризонталните политики, както и прилагането на Хартата на основни права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.

За целта кандидатът следва Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС, <https://www.eufunds.bg/bg/node/8223>, конкретно Приложение 2 и Насоки за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания - <https://www.eufunds.bg/bg/node/8224>, конкретно Приложение 2, утвърдени със заповед №В-105 от 19.07.2022 г. на заместник министър – председателя по еврофондовете и министър на финансите.

Прилагането на заложените в проекта принципи ще се проследява на етап изпълнение на проектното предложение.

Процедурите се провеждат при спазване на принципите на чл. 2, ал. 1 и чл. 43, ал. 1 от ЗУСЕФСУ – свободна и лоялна конкуренция, равнопоставеност и недопускане на дискриминация, публичност и прозрачност, спазване на основните права, устойчиво развитие, опазване на околната среда, на заложените в ПТС 2021-2027 г. принципи за „ненанасяне на значителни вреди“.

Дейностите се изпълняват като се избягва всякаква дискриминация, основана на пол, раса, цвят на кожата, етническа принадлежност или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, имотно състояние, произход, увреждане, възраст или сексуална ориентация. Няма да се допуска дейностите по проектите, финансирани по ПТС да включват такива, свързани с дискриминация, расови предразсъдъци, пристрастия и реч на омразата.

С подписването на формуляра за кандидатстване, кандидатът се задължава да спазва посочените по-горе принципи в хода на изпълнение на дейностите по проекта.

18. Продължителност на процедурите:

Дейностите и разходите по процедурата са допустими от 01.01.2021 г. до 31.12.2029 година.

19. Начин на подаване на проектните предложения

В процеса на комуникация между УО на ПТС и конкретните бенефициенти за получаване на безвъзмездна финансова помощ по ПТС се използва Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България 2020 „ИСУН 2020“.

Важно: Интернет-адресът на модула за електронно кандидатстване на ИСУН 2020 е: <https://eumis2020.government.bg/>.

19.1 Подготовка на формуляр за кандидатстване

Подготовката и подаването на проектно предложение се извършва електронно, чрез попълване на уеб базиран формуляр за кандидатстване и подаването му от конкретни бенефициенти по ПТС, за което е необходим квалифициран електронен подпис (КЕП). За повече подробности виж указанията публикувани в ИСУН 2020 на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Default/Manual> в раздел „Ръководство за работа със системата“.

След обявяването на процедурите, Управляващият орган изпраща покана до конкретните бенефициенти, посочени в т. 11 от настоящите Условия за кандидатстване, с което ги информира за възможностите за кандидатстване по процедурите.

Системата не извършва автоматично записване на формуляра в профила Ви, необходимо е периодично да избирате командата „Запис на формуляра в системата“ в долната лява част на екрана.

Важно: Комуникацията с конкретния бенефициент по оценката на формуляра за кандидатстване се извършва чрез системата ИСУН 2020, като уведомление за изпратени коментари/ бележки в ИСУН 2020 се получават на електронната поща на регистрирания потребител, подал проектното предложение.

19.2 Изисквания за попълване на ФК на проектните предложения:

Критериите за осигуряване на информация за инвестиционни проекти са дадени в Приложение 5 към настоящите Условия за кандидатстване.

При попълване на информацията в уеб базирания ФК в ИСУН 2020:

1. В раздел „Основни данни“

- В поле „Наименование на проектно предложение“:

УО на ПТС препоръчва наименованието на проекта да бъде с дължина до 60 символа. Твърде дългите и описателни наименования с обем над 60 знака не се побират във формата, създадена от Европейската комисия, която трябва да бъде използвана задължително при изготвянето на билбордове, табели и рекламни материали и за проекти: https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/communication/online-generator_en.

В етапа на оценка – оценителната комисия може да предложи промяна на предложеното от конкретните бенефициенти наименование на проекта с цел спазване на изискването за 60 символа. В случай, че бенефициентът желае да предложи наименование на проекта с дължина над 60 символа, той има възможност да го впише в полето „Кратко описание“.

- В поле „Кратко описание“:

Моля, представете кратко описание на проекта относно: проектът част ли е от Трансевропейската мрежа, неговата цел, съществуващото положение, проблемите, които ще се опита да разреши, съоръженията, които ще бъдат построени и др. и основните компоненти на проекта.

Следва да бъдат ясно посочени: дата на стартиране на проекта, която може да е дата преди подаване на ФК, когато изпълнението е вече започнало или бъдеща прогнозна, в случай че дейностите не са стартирали все още;

- В поле „Цел/и на проектното предложение“:

Цели на проекта и неговата съгласуваност със съответните приоритетни оси на въпросната оперативна програма или оперативни програми и това по какъв начин се

очаква той да допринесе за постигането на специфичните цели и резултати на тези приоритетни оси и за социално-икономическото развитие на района, обхванат от оперативната програма.

Кои са основните цели на проекта? Моля, избройте ги тук и дайте кратко описание

Моля, дайте по-подробни разяснения относно съгласуваността на проекта със съответните приоритетни оси на програмата и неговия очакван принос за постигане на показателите за резултатите по специфичните цели на тези приоритетни оси

Моля, обяснете как проектът ще допринесе за социално-икономическото развитие на района, обхванат от програма

2. В раздел „Бюджет“ :

Следва да се има предвид, че той ще бъде разходван като се спазват правилата на Закона за обществените поръчки и актовете по неговото прилагане.

Бюджетът се представя в лева. Стойностите се закръгляват до втория знак след десетичната запетая.

В Бюджета не се допуска наличието на разходи, които не са обосновани и обвързани с конкретна дейност от проектното предложение. Всички разходи обхванати в бюджета на проекта, следва да кореспондират с описанието на дейностите във формуляра за кандидатстване.

Планираните в бюджета стойности следва да кореспондират с описанието на дейностите по проекта и етапите за тяхното изпълнение, като ресурсите за осъществяване на дейностите, следва да бъдат планирани в подходящо количество и качество и описани подробно в описанието на съответната дейност.

При планирането на разходите в бюджета следва да се спазва оптималното съотношение между използваните ресурси за осъществяването на набелязаните конкретни цели и постигането на планираните резултати.

Кандидатите следва да съобразят, че съгласно посоченото национално законодателство, редът за провеждане на процедурите за определяне на изпълнител/и се определя въз основа на стойността и предмета на СМР, услугата или доставката, независимо в кой раздел или перо на бюджета са предвидени съответните разходи. Не се допуска разделяне на предмета на СМР, услугата или доставката с цел заобикаляне прилагането на посочените нормативни актове.

Кандидатът носи цялата отговорност за верността на финансовата информация, представена в „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване.

3. В раздел „Дейности“ от Формуляра за кандидатстване

Дейностите следва да набелязват цели, които са конкретни, измерими, постижими, актуални и планирани със срокове. Осъществяването на тези цели се проследява чрез посочените целеви стойности на индикаторите.

Всяка от дейностите от секция „План за изпълнение / Дейности по проекта“ следва да е обвързана с бюджетен ред от секция „Бюджет“.

Съгласно разпоредбата на чл. 56, ал. 2 от Закона за електронното управление (ЗЕУ), при провеждане на обществени поръчки за разработване, надграждане или внедряване на

информационни системи административните органи задължително включват като изискване тези системи да съответстват на изискванията за оперативна съвместимост и мрежова и информационна сигурност.

При изготвяне на технически спецификации за провеждане на обществени поръчки за разработка, надграждане или внедряване на информационни системи или електронни услуги административните органи задължително включват в спецификациите изисквания по Чл. 58а. от Закон за електронното управление.

В случаите, когато прогнозната стойност на обществената поръчка е по-голяма или равна на стойността по прага по чл. 20, ал. 4, т. 2 от Закона за обществените поръчки, техническата спецификация е обект на контрол за съответствие по реда на чл. 58б от ЗЕУ. Разписаните правила в тази връзка са налични на следния електронен адрес: <https://egov.government.bg/wps/portal/ministry-meu/home/budget-project-control/verification-compliance-technical-specifications>

Планираните дейности по видимост, прозрачност и комуникация по проекта се изработват по образец и се изготвят и/или се съгласуват от комуникационен експерт (титуляр или заместник) на бенефициента, назначен със заповед преди подаването на Формуляра за кандидатстване. Планът за комуникационните дейности по проекта се съгласува по електронен път с отдел „Информация, публичност и техническа помощ“ и след получаване на одобрение, същият се прилага към Формуляра за кандидатстване по проекта.

4. В раздел „Екип“ от Формуляра за кандидатстване

Задълженията на лицата, пряко ангажирани с дейности по изпълнението и/или управлението на проекта трябва недвусмислено да произтичат от дейностите, съответно относимите към тях разходи, които са посочени във формуляра за кандидатстване. Не е допустимо да се дублират едни и същи преки задължения на членове от екипа.

Следва да се попълни информацията относно членовете на екипа за организация, управление и/или изпълнение на проекта при съобразяване с квалификацията, функциите и задълженията, определени за съответната позиция в екипа.

5. В раздел „Индикатори“

Индикаторите по настоящата процедура се избират от падащо меню в ИСУН 2020.

Добавянето на индикатори към предложението за изпълнение на инвестиция се извършва от бутона „Добави“. От падащото меню „Наименование“ се избира индикатор, който е съотносим към дейностите по проекта, като задължителна за всяка дейност е заложен поне един индикатор. В случай, че изпълнението на проекта има принос към програмен индикатор, той следва да бъде задължително попълнен от кандидата. Кандидатът следва да попълни задължително секциите: „Целева стойност общо“ и „Източник на информация“. В полето Целева стойност следва да заложите стойността, която се планира да бъде достигната с изпълнението на инвестицията. В полето „Източник на информация“ се дават подробности относно формиране на базовата/ целевата стойност, съответствие към дейност от проекта и друга значима информация.

Полетата за „Целева стойност общо“ и „Източник на информация“ за индикаторите, които имат принос към програмен индикатор, следва да са попълнени в съответствие с

приложената към програмата Методология за индикаторите по ПТС 2021-2027 г. В случай, че има промяна в обхвата на проекта спрямо предварително планираните дейности по ПТС, същата следва да бъде упомената с цел предприемане на последващи действия на ниво програма.

6. В Раздел „План за външно възлагане“

За обществени поръчки, които са обявени преди датата на кандидатстване се посочват данните от обявата, като се посочва уникалният номер на поръчката в ЦАИС ЕОП, включително електронен адрес при пазарни консултации. Когато е приложимо се представя информация за публикуване на обявления в „[Официален вестник](#)“ на Европейския съюз.

За обществени поръчки, които са планирани и ще бъдат обявени след датата на кандидатстване се посочват прогнозни данни.

7. В раздел „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“

Кандидатът следва да аргументира в:

- поле „**Принос на проектното предложение за реализиране на хоризонталните принципи**” и поле „**Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания**“, *как предложените дейности съответстват и допринасят за реализиране на хоризонталните политики, както и прилагането на Хартата на основни права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.*
- в поле „**Капацитет на структурата, отговаряща за изпълнението на проекта, като се посочват нейният технически, юридически, финансов и административен капацитет**“:

Технически капацитет (като минимум, моля, опишете накратко експертния опит, който се изисква за изпълнението на проекта, и посочете броя на служителите с такива експертни познания, налични в организацията и разпределени за работа по проекта)

Юридически капацитет (като минимална информация, посочете правния статут на бенефициера, който позволява да се изпълни проектът, както и способността му да предприеме правни действия, ако е необходимо).

Финансов капацитет (като минимум, моля потвърдете финансовото състояние на структурата, отговаряща за изпълнението на проекта, за да се докаже, че тя е в състояние да гарантира необходимата ликвидност за подходящо финансиране на проекта с оглед осигуряване на успешното му изпълнение и бъдещата дейност по него в допълнение към другите дейности на структурата)

Административен капацитет (като минимална информация, моля, посочете финансираните от ЕС и/или съпоставими проекти, осъществени през последните десет години, а в отсъствието на такива примери посочете дали нуждите от техническа помощ са били взети под внимание; моля, посочете съответните институционални разпоредби, като например съществуването на звено за изпълнение на проекта, което е в състояние да изпълни и управлява проекта и, ако е възможно, включете предложената организационна структура за изпълнението на проекта и дейността по него).

- в поле **„Принос на проектното предложение за целите и приоритетите на националната и общоевропейска политика“**:

Описанието на проекта трябва да показва свързаност и съгласуваност на проекта с целите и приоритетите на националната и общоевропейска политика за програмния период 2021-2027 г.: Споразумение за партньорство на Република България, очертаващо помощта на Европейските фондове при споделено управление, (ЕФСУ) за периода 2021-2027 г.; Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 година относно насоките на Съюза за развитието на трансевропейската транспортна мрежа; Дунавска стратегия; Интегрирана транспортна стратегия в периода до 2030 г., Актуализиран мултимодален национален транспортен модел, Инвестиционна програма за изпълнение на условията за усвояване на средствата от европейските фондове за периода 2021 – 2027 г.; Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. Национален план за внедряване на техническата спецификация за оперативна съвместимост относно подсистема „Контрол, управление и сигнализация“ на железопътната система в Европейския съюз; Национален план за развитие на комбинирания транспорт в РБ, Национална рамка за политика за развитието на пазара на алтернативни горива в транспортния сектор и за разгръщането на съответната инфраструктура, Национална стратегия за безопасност на движението по пътищата в Република България за периода 2021-2030 г.; допълняемост на инвестициите по ОПТТИ 2014-2020 (включително фазираны проекти), МСЕ, НПВУ и други програми и/или проекти/инициативи в ход и финансирани от други източници. За проекти, за които е приложимо отключващо условие, то те са съгласувани със съответните стратегии и документи за планиране, приети за спазването на това отключващо условие.

- в поле **Информация за всички съответни институционални договорености с трети страни във връзка с изпълнението на проекта и успешното функциониране на създадените по него съоръжения, които са били планирани и евентуално сключени**

Опишете подробно как ще се управлява инфраструктурата след приключването на проекта (т.е. наименование на стопанския субект; методи за подбор — публично управление или концесия; вид на договора и т.н.).

- в поле **Етап на експлоатация**

Моля, обяснете какви мерки са планирани/предприети от бенефициента, за да се гарантира оптимално използване на инфраструктурата в етапа на експлоатация

- в поле **Проверка на спазването на правилата за държавната помощ**

Считате ли, че този проект включва предоставянето на държавна помощ?

Ако отговорът е утвърдителен, то този проект е допустим за финансиране по настоящата процедура, само ако отговаря на условията съгласно приложение № 11 на настоящите Условия за кандидатстване. Моля, подробно обяснете основанията и представете доказателства за заключението, че проектът включва съвместима държавна помощ.

Ако отговорът е отрицателен, моля, подробно обяснете основанията за заключението, че проектът не включва държавна помощ. Моля, предоставете оценка на липсата на държавната помощ на отделни нива: собственик/предприемач, оператор, крайни получатели (например в случай на инфраструктури — за собственика, строителната организация, стопанисващия и за ползвателите на дадена инфраструктура). Ако е приложимо, моля, посочете дали причината, поради която смятате, че проектът не включва държавна помощ, е, че i) проектът не касае икономическа дейност (включително дейности от обществен интерес) или че ii) получателят(ите) на подкрепата се ползва(т) със законен монопол по отношение на съответните дейности и не упражнява(т) дейност в друг либерализиран сектор (или ще води(ят) отделна счетоводна отчетност, в случай че получателят(ите) упражнява(т) дейност в други сектори). Проектът следва да отговаря на условията съгласно приложение № 11 на настоящите Условия за кандидатстване.

- **в поле Извършени предпроектни проучвания, включително анализ на вариантите на действие, и съответните резултати:**

Моля, представете резюме на анализа на търсенето, включително предвидения ръст на търсенето В него трябва да се съдържа поне следната информация:

- методология за изготвянето на прогнози;*
- предположения и базов сценарий (напр. трафик в миналото, очакван бъдещ трафик без проекта);*
- прогнози за избраните варианти, ако е приложимо;*
- аспекти на предлагането, включително анализ на съществуващото предлагане и очакваното бъдещо развитие (на инфраструктурата);*

Анализ на вариантите

Моля, опишете накратко разгледаните варианти в предпроектните проучвания в съответствие с подхода, изложен в приложение Методология за извършване на анализ на разходите и ползите. Това кратко описание трябва да съдържа поне следната информация:

- общия размер на инвестиционните разходи и оперативните разходи по отношение на разгледаните варианти;*
- варианти за мащаб (на базата на технически, оперативни, икономически, екологични и социални критерии), както и варианти за местоположението на предложената инфраструктура;*
- технологични варианти по компоненти и по системи;*

- iv) рискове, свързани с всеки вариант, включително рисковете, свързани с въздействието на изменението на климата и екстремните метеорологични явления;
- v) икономически показатели за разгледаните варианти, ако е приложимо;
- vi) обобщена таблица, която съдържа всички предимства и недостатъци за всички разгледани варианти.

Моля, посочете критериите, използвани при подбора на най-доброто решение (с подредбата им по значимост и метода на оценяване, които трябва да отразяват резултатите от оценката на уязвимостта към изменението на климата и оценката на риска, и от процедурите, свързани с ОВОС/СООС, ако е целесъобразно, и изложете накратко основанията за избрания вариант.

Осъществимост на избрания вариант

Представете кратко резюме на осъществимостта на избрания вариант, обхващащо следните ключови измерения: институционално, техническо, екологично, както и емисиите на парникови газове, въздействието на изменението на климата и рисковете, свързани с проекта (ако е приложимо), и други аспекти, като се вземат предвид идентифицираните рискове, за да се докаже осъществимостта на проекта. Моля, попълнете таблицата, като се позовете на съответните документи.

Институционален аспект

Технически аспекти, включително местоположение, предвидения капацитет на основната инфраструктура, обосновка на обхвата и размера на проекта в контекста на прогнозираното търсене, обосновка на направения избор по отношение на оценката на рисковете, свързани с климата и природните бедствия (когато е уместно), както и прогнозните инвестиционни и оперативни разходи

Екологични аспекти и такива, свързани със смекчаването на последиците от изменението на климата (емисиите на парникови газове) и приспособяването към него (когато е приложимо)

Други аспекти

- в поле **Анализ на разходите и ползите**

Освен обобщените елементи, които трябва да се представят, като допълнение към настоящото проектно предложение се предоставя и изчислителните данни и резултати от Анализ на разходите и ползите.

Финансов анализ

Основни показатели за финансовия анализ на разходите и ползите в съответствие с документа с анализа на разходите и ползите

	Без подкрепа от Съюза А	С помощ от Съюза Б	Позоваване на документа с анализа на

				разходите и ползите (глава/раздел/страница)
1. Финансова норма на възвръщаемост (%)		ФНВ(С)		ФНВ(К)
2. Нетна настояща стойност		ФННС(С)		ФННС(К)

Ако даден инвестиционен проект показва **висока финансова рентабилност**, т.е. ФНВ(С) е значително по-висока от дисконтовата норма, моля, обосновайте приноса на Съюза.

Ако се очаква проектът да генерира финансови приходи чрез събиране на такси от ползвателите, посочете подробности за системата за събиране на такси (вид и размер на таксите, принцип или законодателен акт на ЕС, въз основа на които са определени таксите).

Таксите покриват ли оперативните разходи, включително разходите за поддръжката и за подмяна по проекта?

Да	☐	Не	☐

Моля, представете подробности във връзка с тарифната стратегия. Ако отговорът е отрицателен, посочете дела, в които оперативните разходи ще бъдат покрити, както и източниците на финансиране на необхванатите разходи. Ако се предоставя оперативна помощ, моля, посочете подробности. Ако не се предвиждат такси, обяснете как ще бъдат покрити оперативните разходи.

Ако таксите се различават между различните ползватели, те пропорционални ли са на различния начин на използване на проекта/реалното потребление? (Моля, посочете подробности в полето)

Да	☐	Не	☐

Таксите пропорционални ли са на замърсяването, причинено от ползвателите? (Моля, посочете подробности в полето)

Да	☐	Не	☐

Предвидена ли е достъпността на таксите за ползвателите? (Моля, посочете подробности в полето)

Да	☐	Не	☐

Икономически анализ

Моля, ако е целесъобразно, представете кратко описание на методологията, ключови предположения, формулирани при оценката на разходите (включително съответните разгледани компоненти на разходите — инвестиционните разходи, разходите за подмяна, оперативните разходи), икономическите ползи и външните фактори, включително тези,

свързани с околната среда, смекчаването на последиците от изменението на климата (включително, когато е уместно, емисиите на парникови газове в еквивалент на въглеродния диоксид с натрупване) и устойчивостта на изменението на климата и на природни бедствия, както и основните констатации от социално-икономическия анализ, като включите обяснение на връзката с анализа на въздействието върху околната среда, ако е целесъобразно:

Да се предоставят подробности относно констатираните при анализа икономически ползи и разходи, както и стойностите, които са им присвоени:

Полза	Единична стойност (когато е приложимо)	Обща стойност (дисконтирана)	% от сумарните ползи
...	...	...	...
Общо		<i>ИЗЧИСЛЕНИ</i>	100 %
Разходи	Единична стойност (когато е приложимо)	Обща стойност (дисконтирана)	% от сумарните разходи
...	...	...	...
Общо		<i>ИЗЧИСЛЕНИ</i>	100 %

Основни показатели за икономически анализ в съответствие с документа с анализа на разходите и ползите

Основни параметри и показатели	Стойности	Позоваване на документа с анализа на разходите и ползите (глава/раздел/страница)
1. Социална дисконтова норма (в процентно изражение)		
2. Икономическа норма на възвращаемост (ИНВ) (в процентно изражение)		
3. Нетна настояща икономическа стойност		
4. Съотношение ползи/разходи		

Оценка на риска и анализ на чувствителността

Моля, представете кратко описание на използваната методология и обобщение на резултатите, включително основните идентифицирани рискове

Анализ на чувствителността

Посочете приложената променливост за изпитаните параметри (в процентно изражение):

Представете очакваното въздействие (като процентна промяна) върху резултатите, свързани с финансовите и икономическите показатели за изпълнение.

Изследвана променлива	Променливост на нетната настояща финансова стойност (ННФС(К)) (%)	Променливост на нетната настояща финансова стойност (ННФС(С)) (%)	Променливост на нетната настояща икономическа стойност (ННИС) (%)

Кои променливи са определени като критични? Посочете кой критерий е приложен и споменете въздействието на ключовите променливи върху основните показатели — ННФС, ННИС.

Какви са праговете стойности на критичните променливи? Моля, дайте очакваната процентна промяна за ННФС или ННИС, необходима, за да бъде стойността на всяка от идентифицираните критични променливи нула.

Оценка на риска

Моля, представете кратко обобщение на оценката на риска, включително списък на рисковете, на които е изложен проектът, матрица и тълкуване на риска, и предложената стратегия за намаляване на риска, както и структурата, отговаряща за намаляването на основните рискове, като например надхвърляне на разходите, забавяния, спад на търсенето; следва да се обърне специално внимание на рисковете за околната среда, рисковете, свързани с изменението на климата, както и на свързаните с други природни бедствия рискове.

Извършени допълнителни оценки, ако е приложимо

Ако са осъществени вероятно разпределение на критичните променливи, количествен анализ на риска или варианти за оценка на климатичния риск и съответните мерки, моля, посочете подробностите по-долу.

- в поле **Анализ на въздействието върху околната среда, при отчитане на нуждата от приспособяване към изменението на климата и смекчаване на последиците от него, и устойчивостта на бедствия**

Е.1. Съгласуваност на проекта с политиката в областта на околната среда

Е.1.1 *Опишете как проектът допринася за и е съобразен с целите на политиката в областта на околната среда, включително тези, свързани с изменението на климата (обърнете примерно внимание на следните въпроси: ефективно използване на ресурсите, опазване на биологичното разнообразие и екосистемните услуги, намаляване на емисиите на парникови газове, както и устойчивост по отношение на въздействията на изменението на климата и др.).*

Е.1.2 *Опишете как проектът е съобразен с принципа на предпазливост, принципа на превантивните действия, както и с принципа на приоритетното отстраняване още при източника на замърсяване на околната среда и с принципа „замърсителят плаща“.*

Е.2. Прилагане на Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета („Директива за СЕО“)

E.2.1 Проектът изпълнен ли е в резултат на план или програма, различни от оперативна програма?

Да	☐	Не	☐

E.2.2. Ако отговорът на въпрос E.2.1 е утвърдителен, моля, посочете дали планът или програмата са били подложени на стратегическа екологична оценка в съответствие с Директивата за СЕО

Да	☐	Не	☐

—Ако отговорът е отрицателен, моля, представете кратко обяснение:

—Ако отговорът е утвърдителен, моля представете нетехническото резюме на доклада относно околната среда, както и информацията, изисквана по член 9, параграф 1, буква б) от посочената директива (или връзка към уебсайт, или електронно копие).

E.3. Прилагане на Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета („Директива за ОВОС“)

E.3.2 Проектът включен ли е в приложенията към Директивата за ОВОС ?

— приложение I към Директивата за ОВОС (преминете към въпрос E.3.3)

— приложение II към Директивата за ОВОС (преминете към въпрос E.3.4)

— нито едно от двете приложения (преминете към въпрос E.4) — моля, пояснете по-долу:

E.3.3 Ако проектът е в обхвата на приложение I към Директивата за ОВОС, приложете следните документи (като допълнение б) и използвайте полето по-долу за допълнителна информация и обяснения:

а) Нетехническо резюме на доклада за ОВОС.

б) Информация относно консултации с органите по опазването на околната среда, обществеността и, ако е приложимо, консултации с други държави членки, проведени в съответствие с членове 6 и 7 от Директивата за ОВОС.

в) Решението на компетентния орган, издадено в съответствие с членове 8 и 9 от Директивата за ОВОС, включително информация за това как е било предоставено на разположение на обществеността.

E.3.4 Ако проектът е в обхвата на приложение II към Директивата за ОВОС, извършена ли е ОВОС?

Да	☐	Не	☐

—Ако отговорът е утвърдителен, моля, приложете необходимите документи, изброени в точка E.3.3.

—Ако отговорът е отрицателен, моля, посочете следната информация:

а) определянето, което се изисква в член 4, параграф 4 от Директивата за ОВОС (т.нар. „решение за скрининг“).

б) допустимите стойности, критериите или разглежданията за всеки конкретен случай, позволили да се стигне до заключението, че ОВОС не е била необходима (тази

информация не е необходима, ако тя вече е включена в решението, посочено в буква а) по-горе).

- в) обяснение на причините, поради които проектът няма значително въздействие върху околната среда, като се вземат предвид съответните критерии за подбор, изброени в приложение III към Директивата за ОВОС (тази информация не е необходима, ако тя вече е включена в решението, посочено в буква а) по-горе).

Е.3.5 Разрешение за осъществяване/разрешение за строителство (ако е приложимо)

Е.3.5.1. Проектът намира ли се вече на етап строителство (поне един договор за строителство)?

Да*	☐	Не	☐

Е.3.5.2. Има вече издадено разрешение за осъществяване/разрешение за строителство за този проект (за поне един договор за строителство)?

Да	☐	Не	☐

Е.3.5.3. Ако отговорът (на въпрос Е.3.5.2) е утвърдителен, посочете дата

Е.3.5.4. Ако отговорът (на въпрос Е.3.5.2) е отрицателен, кога е подадено официалното заявление за разрешение за осъществяване?

Е.3.5.5. Ако отговорът (на въпрос Е.3.5.2) е отрицателен, посочете административните стъпки до момента и опишете оставащите:

Е.3.5.6. До коя дата се очаква окончателното решение (или решения)?

Е.3.5.7. Посочете компетентния орган (или органи), които са издали или ще издадат разрешението за осъществяване:

Е.4. Прилагане на Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (Директива за местообитанията); оценка на въздействието върху обектите по „Натура 2000“

Е.4.1. Съществува ли вероятност проектът да има значителни отрицателни въздействия, индивидуално или в комбинация с други проекти, върху обектите, включени или предвидени за включване в мрежата „Натура 2000“?

Да	☐	Не	☐

Е.4.2 Ако отговорът на въпрос Е.4.1 е утвърдителен, моля, представете следното:

(1) Решението на компетентния орган и съответната оценка, извършена в съответствие с член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията;

(2) Ако компетентният орган установи, че даден проект има значителни отрицателни въздействия върху един или повече обекти, включени или предвидени за включване в мрежата „Натура 2000“, моля, представете:

- а) Копие от стандартния формуляр за нотификация „Информация до Европейската комисия съгласно член 6, параграф 4 от Директивата за местообитанията, изпратен до Комисията (ГД „Околна среда“) и/или;

б) Становище на Комисията в съответствие с член 6, параграф 4 от Директивата за местообитанията в случай на проекти със значително въздействие върху приоритетните местообитания и/или видове, обосновани от наложителни причини, свързани с приоритетен обществен интерес, различни от здравето на човека и обществената безопасност, или от благоприятни въздействия от първостепенно значение за околната среда.

Е.4.3 Ако отговорът на въпрос Е.4.1 е отрицателен, моля, приложете декларацията от допълнение 1, попълнена от компетентния орган, и картата, показваща местоположението на проекта и на обектите по „Натура 2000“. По отношение на голям проект, който не е свързан с инфраструктурата (например за закупуване на оборудване), това следва да бъде надлежно обяснено по-долу и в този случай не е задължително да се прилага такава декларация.

Е.5. Прилагане на Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета („Рамковата директива за водите“); оценка на въздействието върху водните обекти

Е.5.2 Включва ли проектът нова модификация на физическите характеристики на повърхностен воден обект или промени в нивото на подземни водни обекти, които влошават състоянието на воден обект или предизвикват невъзможност за постигане на добро състояние/потенциал на водите?

Да	☐	Не	☐

Е.5.2.1. Ако отговорът е утвърдителен, моля, представете оценка на въздействията върху водния обект и подробно обяснение за това как всички условия съгласно член 4, параграф 7 от Рамковата директива за водите вече са били/ще бъдат изпълнени.

Посочете също така дали проектът е резултат от национална/регионална стратегия във връзка със съответния сектор и/или от план за управление на речен басейн, който взема предвид всички свързани фактори (напр. по-добър екологичен вариант, кумулативни ефекти и др.)? Ако отговорът е утвърдителен, моля, представете всички подробности.

Е.5.2.2. Ако отговорът е отрицателен, моля, приложете декларацията от допълнение 2, попълнена от компетентния орган. По отношение на голям проект, който не е свързан с инфраструктурата (например за закупуване на оборудване), това следва да бъде надлежно обяснено по-долу и в този случай не е задължително да се прилага такава декларация.

Е.5.3 Моля, обяснете по какъв начин проектът съответства на целите на плана за управление на речния басейн, които са били изготвени за съответните водни обекти.

Е.7. Разходи за мерки, предприети с цел смекчаване и/или компенсиране на отрицателните въздействия върху околната среда, по-специално в резултат от процедурата за ОВОС или други процедури за оценка (като Директивата за местообитанията, Рамковата директива за водите, Директивата за емисиите от промишлеността), или във връзка с националните/регионалните изисквания

Е.7.1. Ако има такива разходи, те включени ли са в анализа на разходите и ползите?

Да	☐	Не	☐

Е.7.2. Ако тези разходи са включени в общите разходи, моля, дайте оценка за дела на разходите по мерките, предприети за намаляване и/или компенсиране на отрицателните въздействия върху околната среда.

%	

Моля, обяснете накратко мерките

Е.8. Приспособяване към изменението на климата и смекчаване на последиците от него, както и устойчивост на бедствия

Е.8.1. Обяснете по какъв начин проектът допринася във връзка с борбата с изменението на климата, като включите информация за разходите, свързани с изменението на климата

Е.8.2. Обяснете по какъв начин рисковете, свързани с изменението на климата, съображенията във връзка с приспособяването към него и смекчаването на последиците, както и устойчивостта на бедствия, са били взети под внимание.

(Обърнете примерно внимание на следните въпроси: По какъв начин е извършена оценката на обема на емисиите на парникови газове като външен фактор и на външната цена на въглеродните емисии? Каква е скритата цена на емисиите на парникови газове и как е интегрирана в икономическия анализ? Разгледаната алтернатива с по-ниски въглеродни емисии ли е или се основава на възобновяеми източници? Извършена ли е оценка на климатичните рискове или проверка на уязвимостта по време на изготвянето на проекта? Взети ли са предвид въпроси, свързани с изменението на климата, като част от процедурите за СЕО и ОВОС, и проверени ли са от съответните национални органи? По какъв начин при анализа и класирането на съответните варианти се вземат под внимание въпросите на климата? По какъв начин проектът е свързан с националната и/или регионална стратегия за приспособяване към изменението на климата? Ще окаже ли проектът в комбинация с изменението на климата положителни и/или отрицателни въздействия върху околните райони? Изменението на климата оказало ли е влияние върху местоположението на проекта?)

Е.8.3. Обяснете какви мерки са били приети, за да се гарантира устойчивост към настоящата променливост на климата и бъдещото изменение на климата в рамките на проекта

(Например обърнете внимание на следните въпроси: по какъв начин е взето предвид изменението на климата при съставянето на проекта и неговите компоненти, например по отношение на външните фактори (например натоварване от вятъра, снега, температурните разлики) и въздействията (например горещо време, отводнителна система, риск от наводнения, както и продължителни периоди на засушаване, засягащи например почвените характеристики)

- в поле **Годишен план на общите допустими разходи за деклариране пред Комисията (финансов показател за мониторинг на напредъка):**

Общият размер на допустимите разходи, които следва да бъдат декларирани пред Комисията се представя по отношение на годишния дял (ориентиращ).

- в поле **Участие на JASPERS в подготовката на проекта**

Да се опишат елементите на проекта, за които Jaspers е допринесъл (например съответствие с изискванията в областта на околната среда, обществени поръчки, преглед на техническото описание, анализ на разходите и ползите) – когато е приложимо.

19.3 Изисквания за фазиран проект

Когато проектът представлява етап от цялостен проект, опишете накратко предвижданите етапи на изпълнението и пояснете по какъв начин етапите са независими един от друг от техническа и финансова гледна точка. Обяснете на базата на какви критерии проектът е разделен на етапи. Моля, посочете какъв дял (в проценти) от цялостния проект представлява този етап – настоящия проект. Ако проектът е съфинансиран от повече от една програма, посочете съответните части, финансирани от различните програми, заедно с процентното разпределение на финансирането.

Във Формуляра за кандидатстване конкретният бенефициент трябва да включи тези индикатори, които отговарят на предвидените дейности за съответната фаза, с посочени целеви стойности съгласно периода на изпълнение на проекта, както и да представи какво се постига с изпълнението на двете фази на проекта.

Моля посочете референтния номер (CCI) на одобрения проект. Моля, дайте описание на физическите и финансовите цели на предишния етап, включително описание на изпълнението на първия етап, и потвърдете, че той е или ще бъде готов за използване в съответствие с предвидената цел.

Член 118 от Регламент 2021/1060

Операцията, подбрана за подкрепа съгласно Регламент (ЕС) № 1303/2013, има два етапа, които могат да бъдат установени от финансова гледна точка, с отделни одитни следи;

Общите разходи за операцията, посочена в буква а), надхвърлят 5 000 000 EUR

Разходите, включени в заявление за плащане по отношение на първия етап, не са включени в друго заявление за плащане по отношение на втория етап;

Вторият етап на операцията съответства на приложимото право и е допустим за подкрепа от ЕФРР, Кохезионния фонд съгласно разпоредбите на Регламент 1060/2021 или на Регламент 1058/2021;

Разпоредбите на Регламент 1060/2021 се прилагат към втория етап на операцията.

19.4 Минимални изисквания за видимост, прозрачност и комуникация

В рамките на проекта задължително се изпълняват дейности за видимост, прозрачност и комуникация. Конкретният бенефициент подготвя план за изпълнение на комуникационните дейности (**комуникационен план**) по приложен образец, а с подписването на формуляра за кандидатстване се задължава да ги изпълнява. При подготовката на комуникационния план се взема предвид вида на проекта, съответно дали е операция от стратегическо значение или не. В зависимост от вида на проекта се съобразяват и дейностите по видимост, прозрачност и комуникация, които трябва да се заложат в плана.

Комуникационен експерт или негов заместник от страна на бенефициента изготвя и/или съгласува този план по електронен път с отдел „Информация, комуникация и техническа помощ“ в УО на ПТС. Дейностите по видимост, прозрачност и комуникация трябва да отговарят на условията и изискванията, определени в Глава III „Видимост, прозрачност и комуникация“ и Приложение IX от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета, чл. 36 от Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета и в публикуваните материали за видимост, прозрачност и комуникация на адрес:

https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/logo-download-center_en .

https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/communication/how-to-communicate_en

https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/communication/online-generator_en

Бенефициентите обявяват подкрепата от фондовете за операцията (ЕФРР/КФ), като:

а) включват на **официалния уебсайт** на бенефициента, ако има такъв, и на сайтове в социални медии кратко описание на операцията, в което се посочват нейните цели и резултатите от нея, и се откроява финансовата подкрепа от Европейския съюз;

б) задължително включване на **логото на Европейския съюз**, както и на текст, символ/ емблема, подчертаващи подкрепата от ЕС във всички документи и комуникационни материали, свързани с изпълнението на проекта по видим начин;

в) поставят **устойчиви табели или табла**, ясно видими за обществеността, на които се откроява емблемата на Съюза в съответствие с техническите характеристики, посочени в приложение IX „Комуникация и видимост – от Регламент (ЕС) 2021/1060“, веднага щом започне физическото изпълнение на операциите, включващи физически инвестиции, или инсталирането на закупеното оборудване за операциите, получаващи подкрепа от Кохезионния фонд, с общ размер на разходите над 500 000 EUR;

г) за операции, които не попадат в обхвата на буква в), поставят на място, ясно видимо за обществеността, поне един **хартиен плакат с минимален размер А3** или еквивалентен електронен екран с информация за операцията, подчертаващ подкрепата на Европейския съюз;

д) за **операции от стратегическо значение** и операции с общ размер на разходите над 10 000 000 EUR — организират според случая комуникационна проява или дейност и канят за участие поне 3 месеца по-рано представители на Управляващия орган на ПТС и на Европейската комисия.

По отношение на фондовете за малки проекти бенефициентът спазва изискванията, предвидени в член 36, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/1059 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година относно специалните разпоредби за цел „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg), подкрепяна от Европейския фонд за регионално развитие и инструменти за външно финансиране (Регламента за Interreg).

Когато бенефициентът не изпълнява задълженията си по член 47, относно емблемата на Съюза или параграфи 1 и 2, на чл. 50 от Регламент 2021/1060 и не са предприети корективни действия, управляващият орган прилага мерки, отчитайки принципа на

пропорционалност, като анулира до 3 % от подкрепата от фондовете за съответната операция.

Ясни насоки за изпълнение на дейности за комуникация и видимост са дадени в следните документи:

- „Национална комуникационна стратегия 2021 -2027“ и приложения към нея, в това число Единен наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2021-2027 г.⁹
- „Правилата за комуникация и видимост“ на финансираните от Европейския съюз програми за периода 2021—2027 г.
- https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/communication/support_kit_visibility_2127_en.pdf
- https://commission.europa.eu/resources-partners/european-commission-visual-identity_en
- https://commission.europa.eu/funding-tenders/managing-your-project/communicating-and-raising-eu-visibility_en
- https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/communication/how-to-communicate_en

При осъществяване на дейности за осигуряване на видимост, прозрачност и комуникация бенефициентите използват емблемата на Съюза в съответствие с приложение IX, към Регламент № 2021/1060.

ВАЖНО:

За всеки инвестиционен проект се подава заедно с Формуляр за кандидатстване, попълнен в ИСУН 2020 и останалите приложими документи, посочени в т. 21 по-долу.

19.5 Съпътстващи документи към ФК

Съпътстващите документи, които в зависимост от типа на проектното предложение следва да бъдат представени с подаването на ФК са както следва:

- Извършените проучвания за осъществимост, включително и анализ на вариантите, както и резултатите, включително оценка на необходимостта от предварителни съгласувателни действия във връзка с възможни пресичания с друга вече изградена или в проект на изграждане инфраструктура за избрания вариант (приложимо само за инвестиционни проекти);

- Анализ „разходи-ползи“ (АРП), включително икономически и финансов анализ и оценка на риска, като се вземат предвид нуждите във връзка с приспособяването към изменението на климата и смекчаване на последиците от него и устойчивостта на бедствия. Изготвянето на пълен АРП е задължителен за инвестиционни проекти над 50 млн. евро (*Приложение Методология за извършване на анализ на разходите и ползите*). За останалите инвестиционни проекти АРП е задължително изготвянето на финансов анализ, анализ на риска и чувствителността (приложимо само за инвестиционни проекти). Изчисленията в обхвата на АРП следва да бъдат представени във формат на Adobe

⁹ Към момента на откриване на процедурата, НКС са в процес на одобрение от КН за Споразумението за партньорство

Reader и MS Excel. За проекти за информационни системи в транспорта: интелигентни транспортни системи (ITS), системи за управление на железопътното движение: (ERTMS, ETCS, GSM-R) не е задължително изготвянето на АРП, когато се прилага Анализ на ефективността на разходите (АЕР). АЕР е предназначен за използване, когато конкретен резултат или цел вече е дефиниран и се сравнят доколко ефективно различните варианти отговарят на тази цел.

- Документация във връзка с климатична устойчивост, DNSH, ОВОС: нетехническо резюме на доклада за ОВОС; информация относно консултации с органите по опазването на околната среда, обществеността и, ако е приложимо, консултации с други държави членки, проведени в съответствие с членове 6 и 7 от Директивата за ОВОС; Решението на компетентния орган, издадено в съответствие с членове 8 и 9 от Директивата за ОВОС за приключили процедури по реда на глава шеста от ЗООС и/или чл. 31 от ЗБР с влязъл в сила краен административен акт, издадени във връзка с изпълнението на инвестиционния проект (приложимо само за инвестиционни проекти);

- Разработени и одобрени специфични за съответните защитени зони подробни природозащитни цели в съответствие с изискванията Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна - Директива за местообитанията и Директива 2009/147/ЕО относно опазването на дивите птици - Директива за птиците (когато е приложимо).

- Техническа спецификация от документация/и за обществена/и поръчка/и (когато е налична);

- Техническа документация – например идеен проект, технически проект, ПУП и др. (когато е приложимо);

- Картен материал, определящ местонахождението на проекта/ обекта (когато е приложимо);

- Заверени копия от разрешителни (когато е приложимо);

- Декларации, свързани с дейностите по проекта – например Декларация на органа, отговарящ за мониторинга на обектите НАТУРА 2000, Декларация на компетентния орган, отговарящ за управлението на Водите;

- Оценителни въпросници за извършена самооценка от бенефициента на проектно предложение

- Completion note от JASPERS Когато проектът е подготвян с подкрепа от страна на JASPERS/ УО получава подкрепа от страна на JASPERS за оценката му е наличен completion note от JASPERS, който съдържа положителна оценка на качеството на проекта;

- Допълнителна информация от бенефициента и/или други институции/компетентни органи (когато е приложимо).

След финализиране на ФК за инвестиционен проект и преди подаването му, бенефициента извършва самооценка на качеството на ФК за инвестиционен проект и приложенията към него, като попълва мотивирано и прилага към ФК оценителни въпросници за извършена самооценка на качеството на инвестиционния проект. Самооценката следва да представя по всеки въпрос съвсем накратко конкретни доказателства с препратка къде могат да бъдат намерени (документ, страница, таблица и т.н.)

Важно: АРП се извършва възможно най-рано на етапа на изготвяне на проекта, обикновено в края на предварителния етап на проектиране на проекта.

20. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:

20.1 Критерии за оценка на проектните предложения:

В процеса на подготовка на Програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027 г. (ПТС) е извършен подбор на операциите, с което е определен индикативен списък на инвестиционните проекти за финансиране по съответния приоритет на ПТС.

Подготовката и оценката на проектните предложения, подадени за финансиране по ПТС се изпълнява при стриктно спазване на процедурите, правилата и указанията, разписани в настоящите Условията за кандидатстване.

Методът, който ще бъде използван е проектите да бъдат оценявани един по един след получаването и регистрирането им в системата ИСУН 2020, и те да бъдат сравнявани единствено с одобрените критерии за оценка на проекти от Комитета за наблюдение на ПТС.

Не се допуска въвеждането на допълнителни критерии за оценка или изменение на критериите по време на провеждането на процедурата по оценка.

По време на оценка на проекта, в случай че се установят нередовности, непълноти и/или несъответствия на представените документи, оценителната комисия има право да изиска от кандидата да представи допълнителни писмени разяснения по представения от него проект или да изиска преработване на определени компоненти от проекта. Кандидатът следва да представи допълнителни разяснения или преработен формуляр за кандидатстване в рамките на определения срок, който не може да бъде по-кратък от една седмица от датата на получаване на искането.

В случай че, кандидатът продължава да не отговаря на критериите за оценка, проекта може да се отхвърли. Предходното изречение не се прилага ако по преценка на оценителите пропуските са незначителни и могат да бъдат отстранени чрез служебни корекции в проекта.

Искането за предоставяне на информация/документи се изпраща чрез Модула за електронни услуги на ИСУН 2020, за което конкретният бенефициент получава съобщение на електронния адрес, посочен при регистрацията на потребителя, подал Формуляра за кандидатстване. Предвид това, промени в профила на кандидата в ИСУН 2020 са невъзможни. Подробно описание на техническия процес, свързан с електронното кандидатстване и представянето на допълнителна информация/документи, е посочено в Ръководството за потребителя за модул „Е-кандидатстване“ в ИСУН 2020 (<https://eumis2020.government.bg/bg/s/Help/Index>).

20.2 Методика за оценяване на проектните предложения:

Процесът на оценка на проектните предложения протича на следните етапи – „проверка за административно съответствие и допустимост“ и „техническа и финансова оценка“. Всеки оценител извършва последователно административна проверка, проверка на допустимост, техническа и финансова оценка, като резултатите отразява в оценителен лист.

Преминаването от един в друг етап на оценка се осъществява след решение на оценителната комисия, взето с мнозинство.

Оценката на Формуляра за кандидатстване по настоящите процедури чрез директно предоставяне на БФП по ПТС, се извършва от оценителна комисия, сформирана от председател и минимум двама членове, определени с Решение на Ръководителя на Управляващия орган на ПТС.

Всеки оценител извършва последователно административна проверка, проверка на допустимост, техническа и финансова оценка, като резултатите отразява в оценителна таблица. Преминаването от един в друг етап на оценка се осъществява след решение на оценителната комисия, взето с мнозинство.

Оценката на проектните предложения, включваща оценка на „административното съответствие и допустимостта“ и „техническа и финансова“ оценка се извършва в срок до три месеца от датата на подаването им.

Важно: До приключването на работата на оценителната комисия кандидатът има възможност да оттегли своето проектно предложение.

Моля обърнете внимание, че само Формулярът за кандидатстване и изискуемите на етап кандидатстване документи ще бъдат оценявани. Затова, изключително важно е тези документи да съдържат цялата необходима информация.

1. Проверка за административно съответствие и допустимост

Проверка за административно съответствие на проектното предложение се прилага при оценката на всички подадени проектни предложения. Членовете на Оценителната комисия проверяват за административното съответствие на проектното предложение за съответствие с административните критерии. Проверките за административно съответствие включват основно коректното попълване на формуляра за кандидатстване (ФК) и представянето на изисканите документи към него.

Всички критерии за оценка на административното съответствие се оценяват с отговор „ДА“ или „НЕ“, което се отразява в зависимост от вида на проектното предложение в оценителни таблици.

За да се премине на следващия етап на оценка по всички критерии трябва да е получена положителна оценка „ДА“. В случай, че по някой от критериите е получена отрицателна оценка „НЕ“, ФК може да бъде върнат за ревизиране или отхвърлен.

След проверката за административното съответствие на проектното предложение, оценителната комисия извършва проверка за допустимост.

Проверка за допустимост на проектното предложение се прилага при оценката на всички подадени проектни предложения. Проверката за допустимост е важен етап от оценката на проекта. Отговорите на въпросите за допустимост са или „ДА“ или „НЕ“.

Проверката протича в съответствие с Глава пета „Финансово управление и контрол“, Раздел I „Общи условия и допустимост на разходите“ от ЗУСЕФСУ и т. 14.2.

В случай, че всички изисквания са изцяло удовлетворени, се преминава към следващия втори етап – техническа и финансова оценка на предложението. За да се премине на следващия етап на оценка, по всички критерии трябва да е получена положителна оценка „ДА“.

В случай, че по някой от критериите е получена отрицателна оценка „НЕ“ ФК може да бъде върнат за ревизиране или отхвърлен. Ако проектното предложение (всички дейности, включени в него) е/са недопустимо/и, то проектното предложение не се процедурира за по-нататъшна оценка (не преминава).

2. Техническа и финансова оценка

Този етап включва детайлна техническа и финансова оценка на проектното предложение. Всички критерии за техническа и финансова оценка се оценяват с отговор „ДА“, „НЕ“, а където са предвидени ограничения на приложимостта на даден критерий с „НЕПРИЛОЖИМО“, като резултатите се отразяват в оценителен лист.

За някои от критериите, относно анализ на търсенето, процедури по ОВОС/ОС, предпроектни проучвания, финансов анализ, икономически анализ, безопасност, оценка на риска, климатична устойчивост, DNSH ще се изисква от бенефициента осигуряване на подробна информация, като изискванията са приложени към тези условия.

Предложението за изпълнение на инвестиция следва съблюдава принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ (DNSH) по отношение на всяка от шестте екологични цели, определени в член 9 на Регламент (ЕС) 2020/852 за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 („регламент за таксономията“), а именно: а) смекчаване на изменението на климата; б) адаптиране към изменението на климата; в) устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси; г) преход към кръгова икономика; д) предотвратяване и контрол на замърсяването; е) защита и възстановяване на водното биоразнообразие и на водните екосистеми, в съответствие с Техническите насоки на ЕК „Ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01). При извършване на самооценката за съответствие на този принцип може да се използва подхода и указанията, разработени на национално ниво по ПВУ <https://www.minfin.bg/bg/1579>.

Всички бенефициенти по настоящите процедури се задължават да спазват принципа за ненанасяне на значителна вреда, което се удостоверява и с декларация, приложена към формуляра за кандидатстване.

Най-значимият елемент на оценката на проекта е техническата оценка. Основен аналитичен инструмент, който ще бъде използван при оценката за вземане на решение за финансиране на инвестиционните проекти е Анализа „разходи-ползи“ („АРП“). Целта на АРП е да допринесе за оценяването на инвестиционните проекти, за да се определи дали инвестиционният проект заслужава да бъде съфинансиран от финансова и от икономическа гледна точка. АРП се изготвя в съответствие с [Методологията за извършване на анализ на разходите и ползите](#) и [Критериите за осигуряване на информация за инвестиционни проекти](#), приложени към настоящите Условия за кандидатстване.

АРП се счита за елемент от ФК, който трябва да бъде взет под внимание в съчетание с други документи, изготвени във връзка с инвестиционните проекти.

При оценката на този етап не е задължително по всички критерии да бъде получена положителна оценка „ДА“, възможно е по един или няколко критерии оценката да бъде „НЕПРИЛОЖИМО“, като в този случай проектното предложение може да бъде одобрено. В случай, че поне по един от критериите е получена отрицателна оценка „НЕ“, ФК може да бъде върнат за ревизиране или отхвърлен.

Методология за извършване на анализ на разходите и ползите и Критерии за осигуряване на информация за инвестиционни проекти се използват от оценителната комисия при техническата и финансова им оценка са представени в Приложения към настоящите Условия за кандидатстване.

Въпросници за самооценка на качеството на формуляра за кандидатстване за инвестиционен проект следва да се попълнят мотивирано (с посочване на конкретни данни от приложените документи), а не само с отговор „да – съответства на изискването“.

21. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:

Кандидатът по настоящите процедури чрез директно предоставяне следва да попълни Формуляр за кандидатстване и да представи следните документи, по електронен път чрез ИСУН 2020:

1. Декларация, че кандидатът е запознат с условията за кандидатстване и условията за изпълнение;
2. Документ за оправомощаване на лицето, което подписва с КЕП от името на кандидата на документите за кандидатстване в ИСУН 2020 (в случай че е приложимо) - **прикачена в ИСУН 2020;**
3. Документация във връзка с климатична устойчивост, ОВОС, DNSH и Натура 2000;
4. Анализ на разходите и ползите;
5. Completion note от JASPERS *Когато проектът е подготвян с подкрепа от страна на JASPERS/ YO получава подкрепа от страна на JASPERS за оценката му е наличен completion note от JASPERS, който съдържа положителна оценка на качеството на проекта;*
6. Картен материал, определящ местонахождението на обекта;
7. Копия от разрешителни;
8. Техническа документация;
9. Техническа спецификация;
10. Проучвания за осъществимост;
11. Въпросници за самооценка на качеството на формуляра за кандидатстване за инвестиционен проект;
12. Комуникационен план за операции от стратегическо значение или Комуникационен план;
13. Декларация за държавни помощи.

Формулярът за кандидатстване се подписва с КЕП от лицето, представляващо конкретния бенефициент на БФП.

Декларацията, че кандидатът е запознат с условията за кандидатстване и условията за изпълнение се подава чрез попълване на т. „Е-ДЕКЛАРАЦИИ“ на Формуляра на кандидатстване.

ВАЖНО: Кандидатът следва да се увери, че всички документи са представени в изискуемата форма съгласно изискванията на настоящите Условия за кандидатстване.

22. Краен срок за подаване на проектните предложения:

Ще се прилага процедура чрез директно предоставяне с **един краен срок за кандидатстване – 17:30 часа на 31.10.2029 г.**

23. Адрес за подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения:

Формулярът за кандидатстване и приложенията към него по настоящата процедура се подават по електронен път чрез ИСУН 2020 на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg>.

24. Допълнителна информация

По настоящите процедури чрез директно предоставяне на БФП конкретният бенефициент може да поиска разяснения по документите в срок до три седмици преди изтичането на срока за кандидатстване. Разясненията се утвърждават от Ръководителя на Управляващия орган, като се дават по отношение на Условията за кандидатстване, но не съдържат становище относно качеството на Формуляра за кандидатстване.

25. Приложения към Условията за кандидатстване

1. [Приложение № 1: Образец на Декларация, че кандидатът е запознат с условията за кандидатстване и условията за изпълнение;](#)
2. [Приложение № 2: Образец на Декларация на органа, отговарящ за мониторинга на обектите НАТУРА 2000;](#)
3. [Приложение № 3: Образец на Декларация на компетентния орган, отговарящ за управлението на водите;](#)
4. [Приложение № 4: Методология за извършване на анализ на разходите и ползите;](#)
5. [Приложение № 5: Критерии за осигуряване на информация за инфраструктурни проекти;](#)
6. [Приложение № 6: Критерии за оценка на проектно предложение, одобрени от КН на ПТС;](#)
7. [Приложение № 7: Образец на Комуникационен план за операции от стратегическо значение;](#)
8. [Приложение № 8: Образец на Комуникационен план;](#)
9. [Приложение № 9: Образци на Въпросници за самооценка на качеството на формуляра за кандидатстване за инвестиционен проект;](#)
10. [Приложение № 10: Методология за индикаторите по ПТС 2021-2027 г. \(БГ/ЕН\)](#)
11. [Приложение № 11: Приложим режим на държавни помощи;](#)
12. [Приложение № 12: образец на Административен договор;](#)
13. Декларация за държавни помощи.